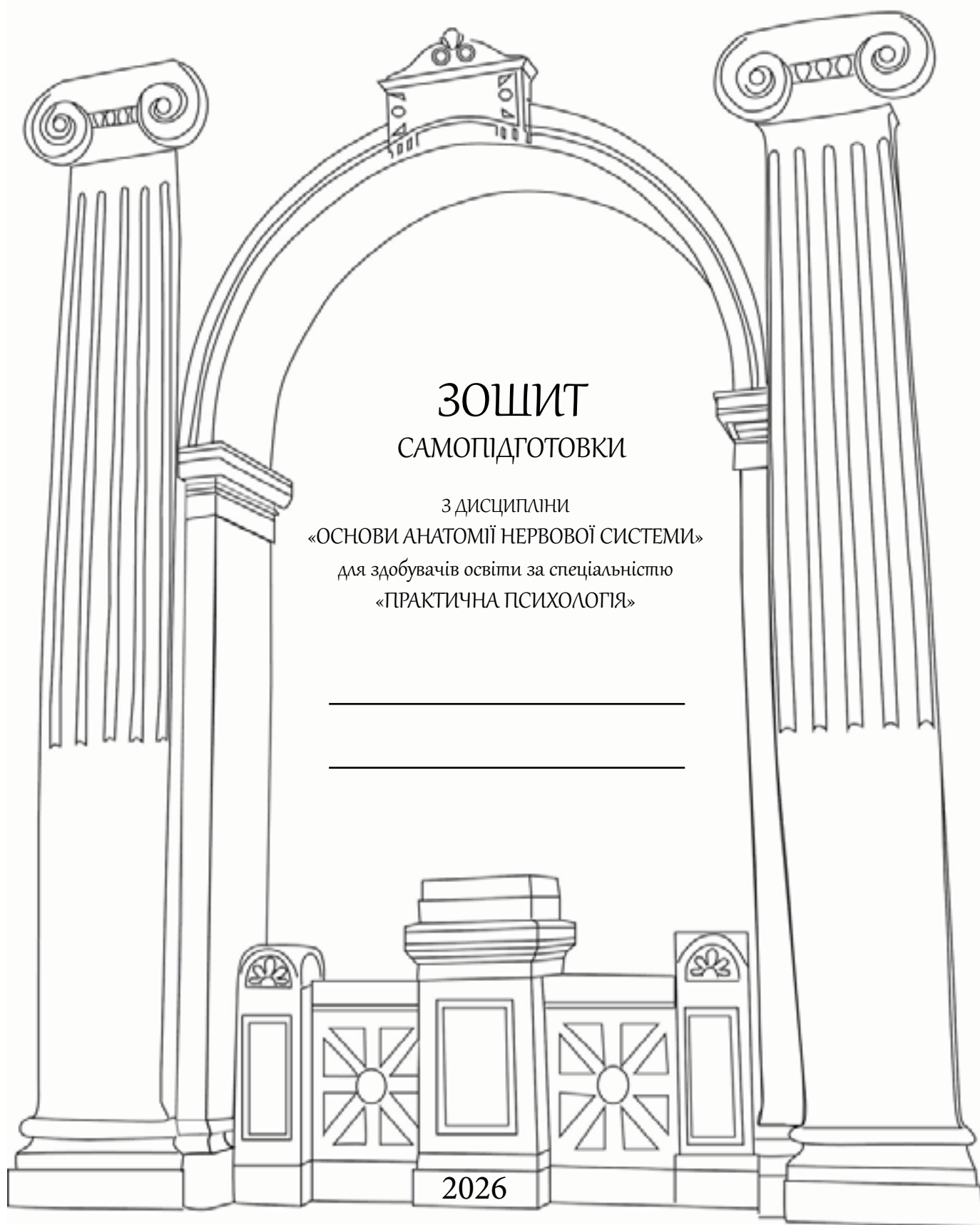

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

ЗОШИТ САМОПІДГОТОВКИ

з дисципліни
«ОСНОВИ АНАТОМІЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»
для здобувачів освіти за спеціальністю
«ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

2026

Автори:

проф. О.Л. Аппельханс, ст. викл. Н.А. Антонова, ст. викл. П.М. Матюшенко,
к. мед. н. Р. В. Прус, ст. викл. С. О. Чеботарьова

Рецензенти:

Завідувач кафедри анатомії людини
Івано-Франківського національного медичного університету,
д-р мед. наук, професор О. Г. Попадинець

Завідувач кафедри морфології та громадського здоров'я
Чорноморського національного університету імені Петра Могили
д-р мед. наук, професор В. С. Черно

За загальною редакцією завідувача кафедри анатомії людини,
Заслуженого працівника освіти України,
д-ра мед. наук, професора О. Л. Аппельханс

Рекомендовано

*Центральною координаційною нарадою ОНМедУ
(протокол № 7 від 17.06.2026)*

*Друкується за рішенням Вченої ради
Одеського національного медичного університету
(протокол № 12 від 29.06.2026)*

Зошит самопідготовки з дисципліни «Анатомія нервової системи». ; за заг. ред. проф. О. Л. Аппельханс. — Одеса : ОНМедУ, 2026 — 45 с.

Зошит самостійної підготовки призначений для удосконалення знань і практичних навичок здобувачів освіти за спеціальністю «Практична психологія»

УДК 611.8(076)

Шановний здобувачу!

Колектив кафедри анатомії людини щиро вітає Вас у стінах
нашого славетного університету!

Анатомія – це наука про розвиток, форму, будову, індивідуальні особливості організму людини та його частин, що лежить в основі медичних знань та створює підґрунтя для подальшого вивчення клінічних дисциплін. Знання нормальної анатомії дає можливість в майбутньому вивчати патоморфологію та клінічну анатомію, розрізняти патологічні стани, виявляти аномалії розвитку.

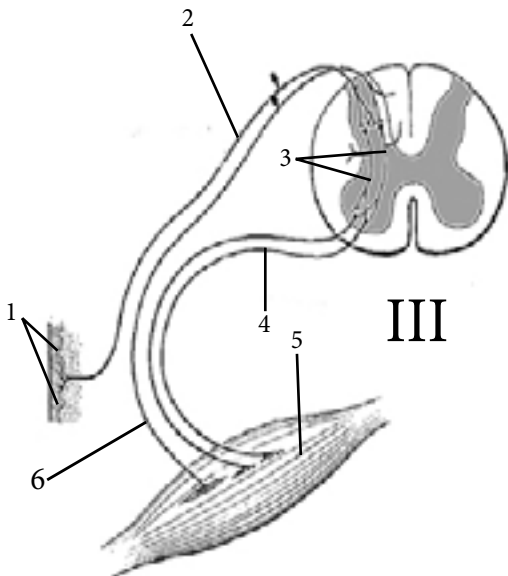
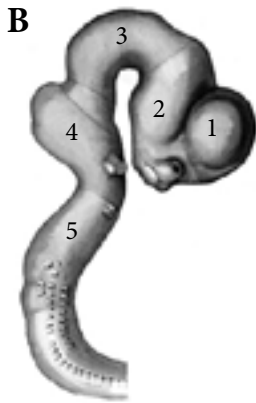
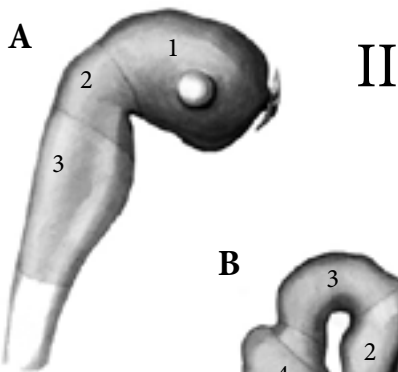
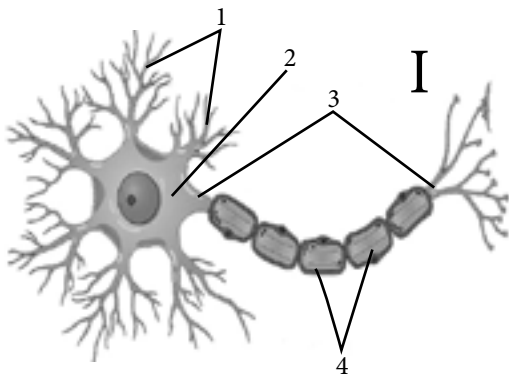
Активна самостійна пізнавальна діяльність здобувача є запорукою якісного та успішного навчання. З метою забезпечення самостійності навчання та зворотнього зв'язку, колектив авторів створив дане видання. Запропонований «Зошит самопідготовки» передбачає творчий принцип засвоєння матеріалу, забезпечує оптимізацію позааудиторної роботи здобувача.

У процесі виконання завдань кожний здобувач має створити свій власний посібник з анатомії нервової системи людини, який стане в нагоді при вивченні фізіології, практичної психології, отриманні базових знань з неврології, а також буде корисним у подальшій професійній діяльності.

Викладачі кафедри бажають Вам натхнення та успіху!

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НЕРВОВУ СИСТЕМУ

I	Будова нейрону
1	
2	
3	
4	
II	Розвиток головного мозку
A	Стадія 3-х мозкових пухирів
1	
2	
3	
B	Стадія 5-ти мозкових пухирів
1	
2	
3	
4	
5	
III	Будова простої рефлекторної дуги
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Відділи спинного мозку	Кількість сегментів

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. У мертвонародженої дитини не розвинений головний мозок. Який відділ нервової трубки не сформувався у процесі ембріонального розвитку?

- A – Краніальний
- B – Каудальний
- C – Середній
- D – Нижній
- E – Верхній

2. Структурно-функціональною одиницею у нервовій системі є:

- A — Синапс
- B — Аксон
- C — Дендрит
- D — Нейрон
- E — Рецептор

3. Які відділи мозку будуть розвинені з середнього мозкового пузиря?

- A – diencephalon
- B – mesencephalon
- C – metencephalon
- D – telencephalon
- E – myelencephalon

4. Пропріорецептори розташовані в:

- A — шкірі;
- B — судинах;
- C — внутрішніх органах;
- D — органах руху;
- E — органах чуття.

5. Контакт між нейронами називається:

- A — аксоном;
- B — синапсом;
- C — дендритом;
- D — рецептором;
- E — афектором.

6. До якого типу нервової системи належить нервова система людини:

- A — двонейронний тип;
- B — гангліозний тип;
- C — трубчастий тип;
- D — сітчастий тип;
- E — сегментарний тип.

7. До складу ромбоподібного мозку входить :

- A — довгастий мозок;
- B — міст;
- C — мозочок;
- D — четвертий шлуночок;
- E — все перелічене.

8. Сіра речовина центральної нервової системи складається з:

- A — тіл нейронів;
- B — мієліну;
- C — аксонів;
- D — дендритів;
- E — синапсів.

2. АНАТОМІЯ СПИННОГО МОЗКУ

I

II

A

B

C

I	Спинний мозок —
A	
B	
C	
D	
E	
1	
2	
3	
4	
5	
II	Будова спинного мозку
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
A	
B	
C	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Кінцевою частиною спинного мозку є:

- A — Мозковий конус
- B — Шийне потовщення
- C — Попереково-крижове потовщення
- D — Передній канатик
- E — Задній канатик

2. На рівні яких хребців закінчується спинний мозок?

- A — Th12
- B — L1
- C — L2
- D — L3
- E — L4

3. Ділянка спинного мозку, з якої виходять корінці однієї пари спинномозкових нервів, називається:

- A — Потовщенням спинного мозку
- B — Сегментом спинного мозку
- C — Мозковим конусом
- D — «Кінським хвостом»
- E — Канатиками спинного мозку

4. Сукупність корінців каудальних спинномозкових нервів разом з кінцевою ниткою спинного мозку формують:

- A — Спинномозковий нерв
- B — «Кінський хвіст»
- C — Спинномозковий вузол
- D — Канатики
- E — Стовпи

5. Біла речовина спинного мозку утворює:

- A — Канатики
- B — Стовпи
- C — Спинномозкові нерви
- D — Сегменти спинного мозку
- E — Потовщення спинного мозку

6. Сіра речовина спинного мозку утворює:

- A — Канатики
- B — Стовпи
- C — Спинномозкові нерви
- D — Сегменти спинного мозку
- E — Потовщення спинного мозку

7. Передні корінці спинномозкових нервів за функціями:

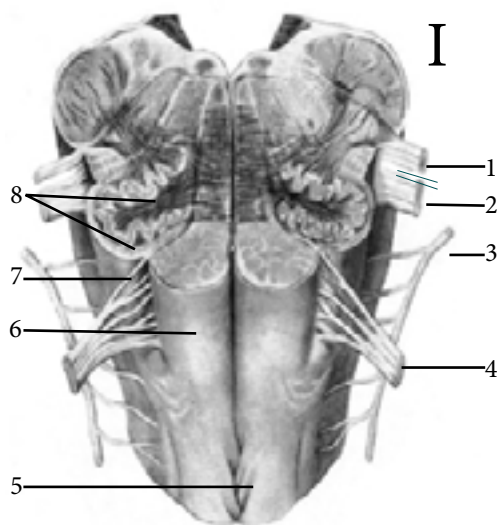
- A — чутливі;
- B — рухові;
- C — вегетативні;
- D — змішані;
- E — асоціативні.

8. Спинномозкові вузли на задньому корінці спинномозкового вузла містять нейрони, які за функціями є:

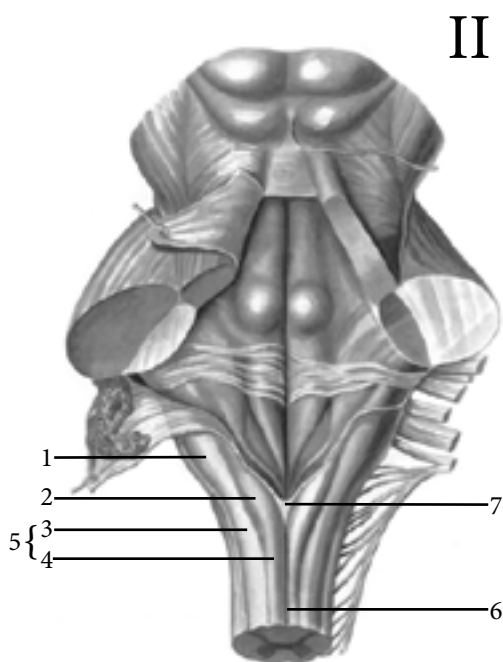
- A — чутливими;
- B — руховими;
- C — вегетативними;
- D — змішаними;
- E — асоціативними.

3. АНАТОМІЯ СТОВБУРА ГОЛОВНОГО МОЗКУ

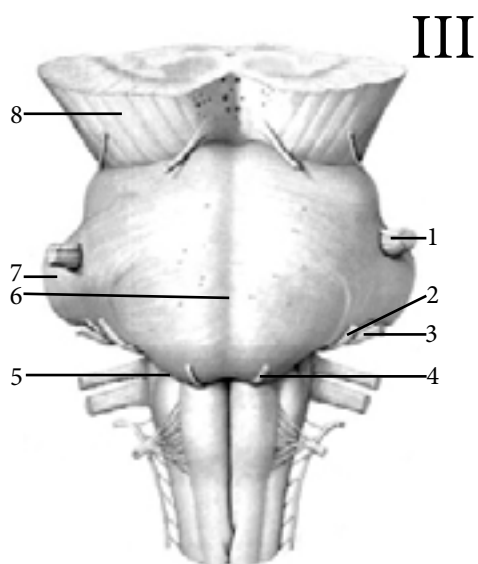
ДОВГАСТИЙ МОЗОК, МІСТ

I	ДОВГАСТИЙ МОЗОК (<i>вентральна поверхня</i>)
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

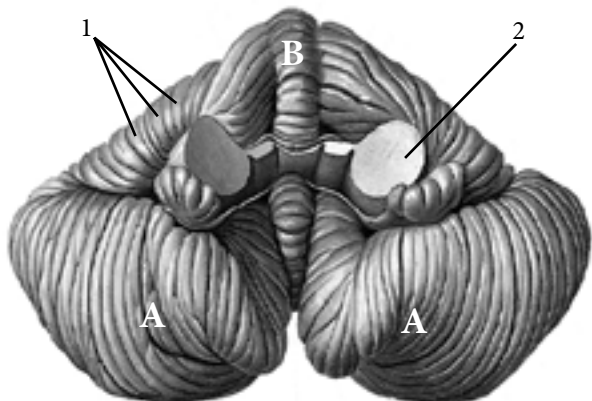
II	ДОВГАСТИЙ МОЗОК (<i>дорсальна поверхня</i>)
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

III	Міст —
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

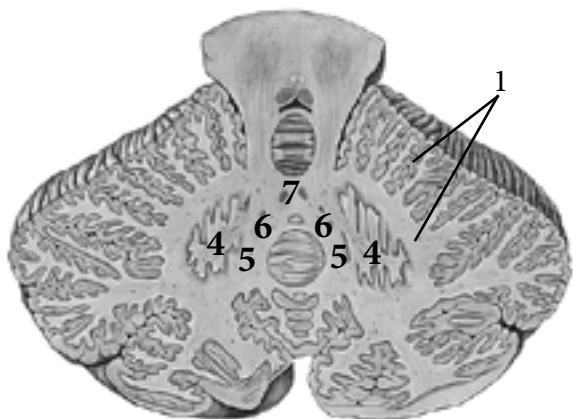
МОЗОЧОК, IV ШЛУНОЧОК

I

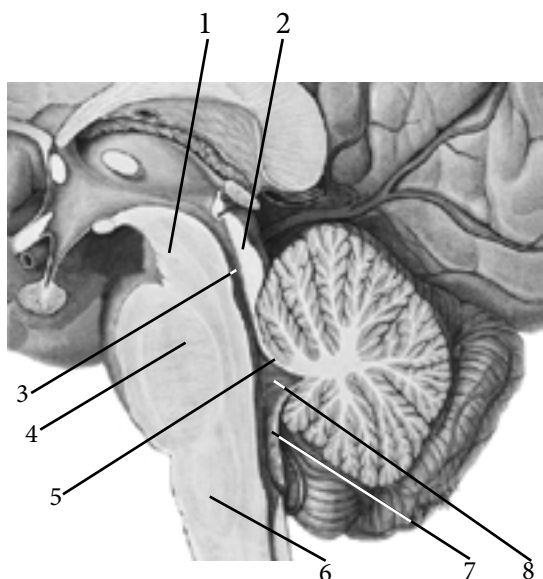
I	Мозочок — (зовнішній вигляд)
A	
B	
1	
2	

II

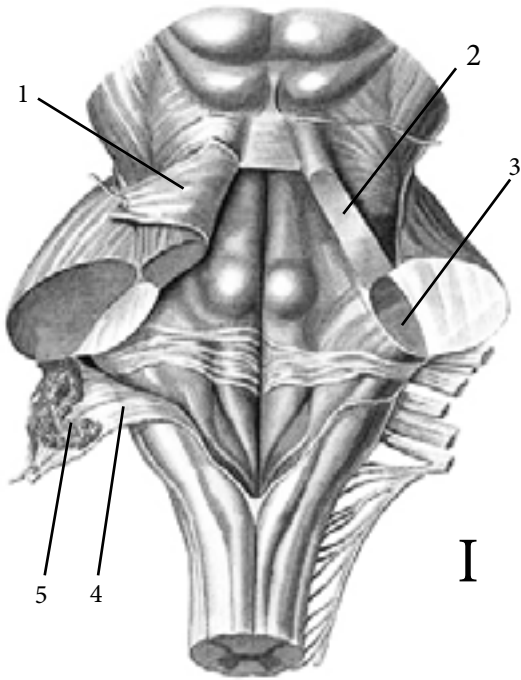
II	Мозочок (внутрішня будова)
Малюнок мозочка на розрізі	
1	
Ядра мозочка	
2	
3	
4	
5	

III

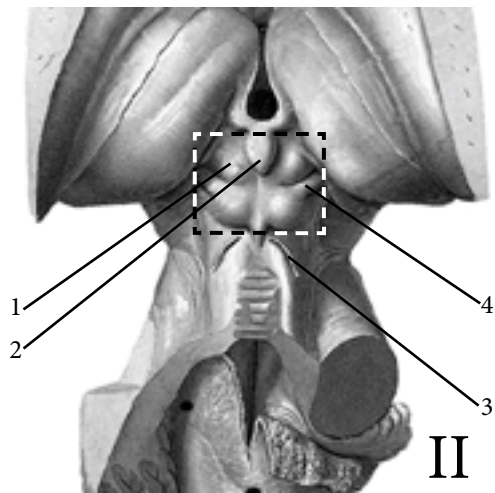

III	Середній мозок та IV шлуночок
Середній мозок	
1	
2	
3	
IV шлуночок	
4	
5	
6	
7	
8	

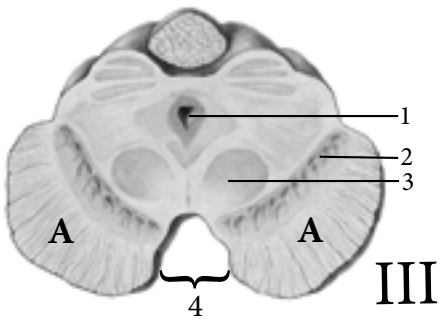
РОМБОПОДІБНА ЯМКА СЕРЕДНІЙ МОЗОК

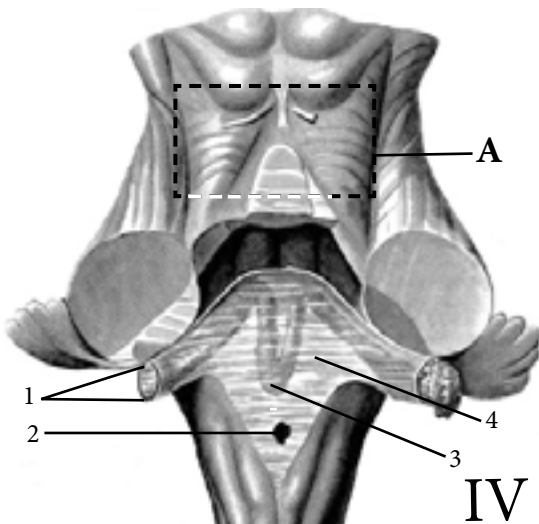
I	Ромбоподібна ямка —
1	
2	
3	
4	
5	

II	Середній мозок (чотиригорбкова пластинка)
1	
2	
3	
4	

III	Середній мозок (горизонтальний розріз)
A	
1	
2	
3	
4	

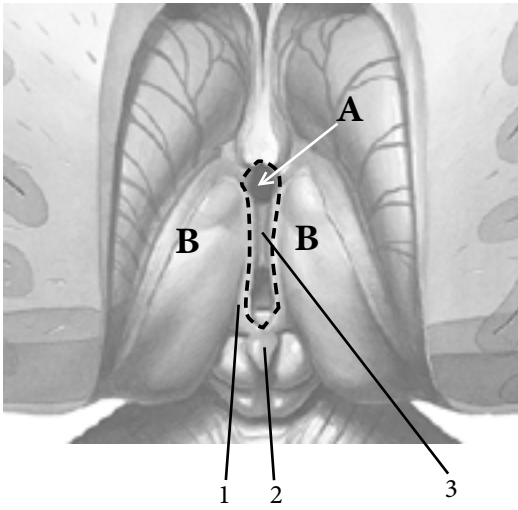
IV	Перешийок ромбоподібного мозку
A	
1	
2	
3	
4	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

- З якого мозкового пухиря утворюється довгастий мозок?
A — Telencephalon
B — Diencephalon
C — Mesencephalon
D — Metencephalon
E — Myelencephalon
- Сіра речовина довгастого мозку представлена:
A — Ядрами IX - XII пар черепних нервів
B — Оливними ядрами
C — Тонким та клиноподібним ядром
D — Ядрами сітчастої формації
E — Всім вищезазначеним
- Півкулі мозочка з'єднуються за допомогою:
A — Язичка
B — Клаптика
C — Вузлика
D — Черв'яка
E — Схила
- Ромбоподібна ямка утворена дорсальною поверхнею:
A — Мосту та мозочка
B — Довгастого мозку та мосту
C — Верхніх та нижніх мозочкових ніжок
D — Верхнього мозкового паруса
E — Нижнього мозкового паруса
- Ромбоподібна ямка обмежена:
A — Верхнім та нижнім мозковим парусом
B — Верхніми та нижніми мозочковими ніжками
C — Верхнім мозковим парусом та верхніми мозочковими ніжками
D — Нижнім мозковим парусом нижніми мозочковими ніжками та
E — Середніми мозочковими ніжками та мозковими стрічками
- Де в чотиригорбковій пластинці міститься підкірковий центр зору?
A — В ручках верхнього горбка
B — В верхньому горбку
C — В ручці нижнього горбка
D — В нижньому горбку
E — В ніжках мозку
- Найбільшим вегетативним ядром є:
A — Додаткове ядро
B — Верхнє слиновидільне ядро
C — Нижнє слиновидільне ядро
D — Дорсальне ядро блукаючого нерва
E — Сльозове ядро
- Чутливі ядра проектується на ромбоподібну ямку:
A — в бічних частинах
B — в присередній частині
C — в присінкових полях
D — у верхньому трикутнику
E — у нижньому трикутнику

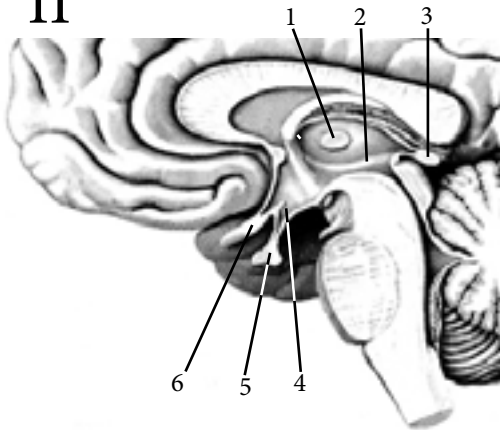
4. ПРОМІЖНИЙ МОЗОК ІІІ ШЛУНОЧОК

I

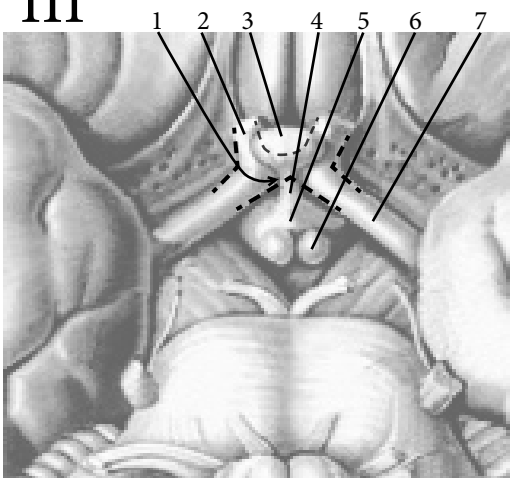
I	Проміжний мозок (вигляд зверху)
A	
B	
1	
2	
3	

II

II	Проміжний мозок (сагітальний розпил)
1	
2	
3	
4	
5	
6	

III

III	Проміжний мозок (базальна поверхня мозку)
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Бічні стінки III шлуночка утворені:

- A – Епіталамусом
- B – Метаталамусом
- C – Гіпоталамусом
- D – Таламусом
- E – Сірим горбом

2. Присередні колінчасті тіла містять підкірковий центр:

- A – Зору
- B – Тактильної чутливості
- C – Слуху
- D – Нюху
- E – Смаку

3. Бічні колінчасті тіла містять підкірковий центр:

- A – Зору
- B – Слуху
- C – Смаку
- D – Нюху
- E – Тактильної чутливості

4. Повідці з'єднують таламус з:

- A – Гіпофізом
- B – Зоровим перерхрестям
- C – Сірим горбом
- D – Шишкоподібною залозою
- E – Соскоподібними тілами

5. З чим гіпофіз поєднується в єдину функціональну систему?

- A – З соскоподібними тілами
- B – З шишкоподібним тілом
- C – З гіпоталамусом
- D – З епіталамусом
- E – З метаталамусом

6. Підкіркові центри майже всіх видів чутливості знаходяться в:

- A – Епіфізі
- B – Метаталамусі
- C – Сірому горбі
- D – Таламусі
- E – Соскоподібних тілах

7. Третій шлуночок сполучається з бічними шлуночками через:

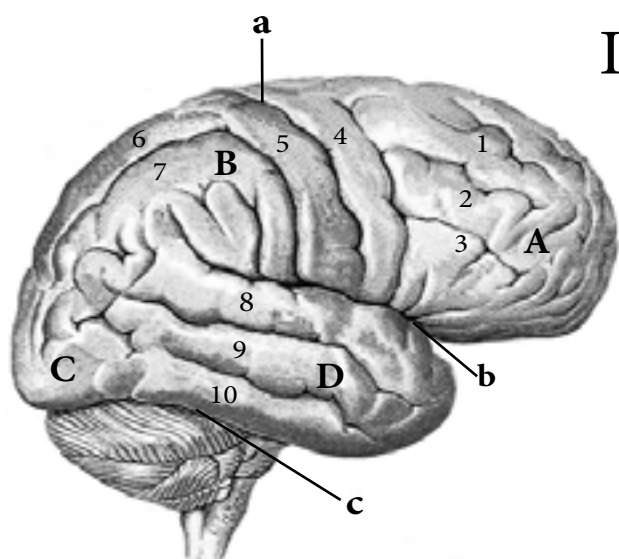
- A – Водопровід мозку
- B – Бічні отвори
- C – Присередній отвір
- D – Міжшлуночковий отвір
- E – Центральний канал

8. Задня частина таламуса утворює:

- A – Подушку
- B – Горбок
- C – Стрічку
- D – Лійку
- E – Повідець

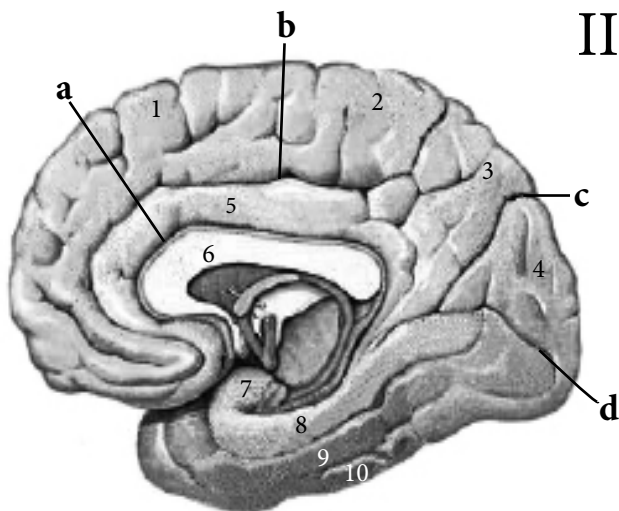
5. КІНЦЕВИЙ МОЗОК

РЕЛЬЕФ ПЛАЩА

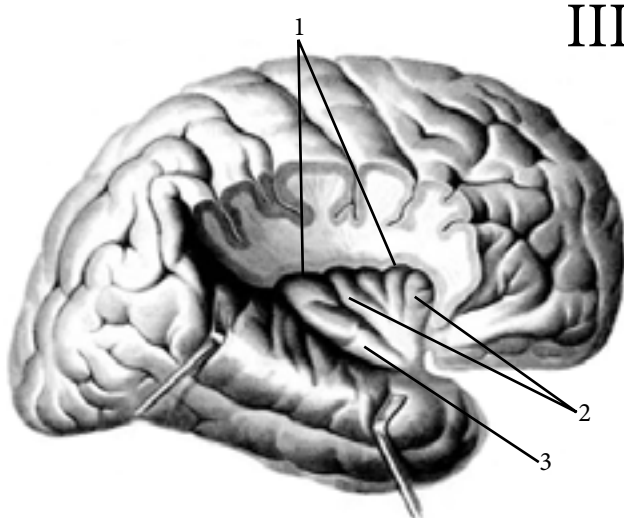

I

I	Верхньобічна поверхня півкулі
A	
B	
C	
D	
a	
b	
c	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
II	Присередня поверхня півкулі
a	
b	
c	
d	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
III	Острівцева частка
1	
2	
3	

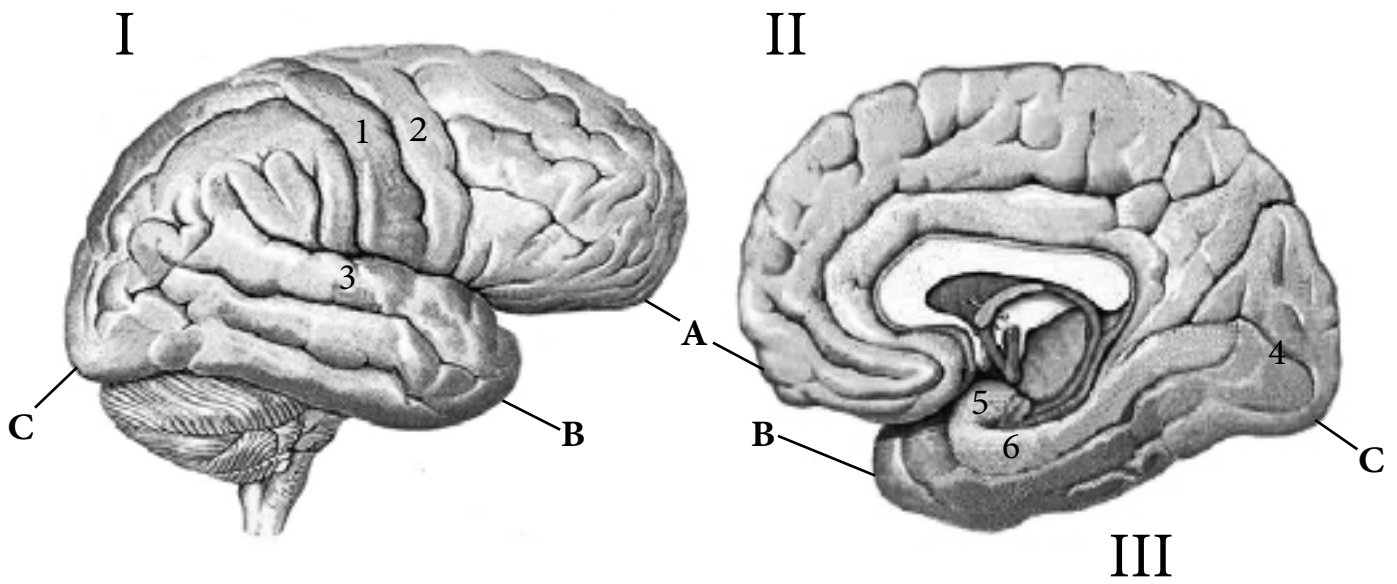

II

III

ЛОКАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЙ В КОРІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Поверхні півкуль	
I	
II	
III	
Полюси півкуль	
A	
B	
C	

№	Локалізація	Функція
1		
2		
3		
4		
5		
6		

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Праву та ліву мозкові півкулі розділяє:

- A — Поперечна щілина мозку
- B — Бічна борозна
- C — Центральна борозна
- D — Поздовжня щілина мозку
- E — Тім'яно-потилична борозна

2. Нижні частини передцентральної, зацентральної та нижньої лобової звивин над острівцем утворюють:

- A — Клин
- B — Покришку
- C — Гачок
- D — Підмозолисте поле
- E — Передклин

3. Після травми у хворого порушена функція загальної чутливості нижніх кінцівок. Що пошкоджено?

- A – Задня частина верхньої лобової
- B – Верхня частина передцентральної
- C – Верхня частина зацентральної
- D – Нижня частина передцентральної
- E – Нижня частина зацентральної

4. У хворого втрачена здібність розуміти мову. Де локалізується ураження?

- A – Верхня скронева звивина
- B – Середня скронева звивина
- C – Нижня скронева звивина
- D – Середня лобова звивина
- E – Нижня лобова звивина

5. Після травми у хворого втрачена здатність контролювати м'язи верхньої кінцівки. Що пошкоджено?

- A – Задня частина верхньої лобової
- B – Середня частина передцентральної
- C – Верхня частина зацентральної
- D – Нижня частина передцентральної
- E – Нижня частина зацентральної

6. Хворий втратив здатність сприймати смакові та нюхові подразники. Де знаходиться зона ураження?

- A — Кутова звивина
- B — Покришка
- C — Передклин
- D — Гачок
- E — Центральна борозна

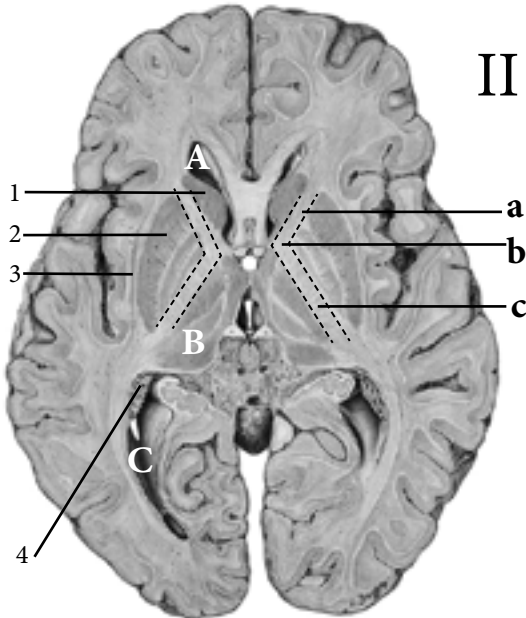
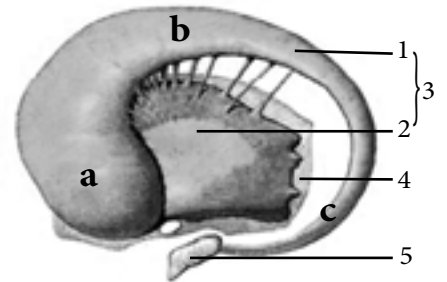
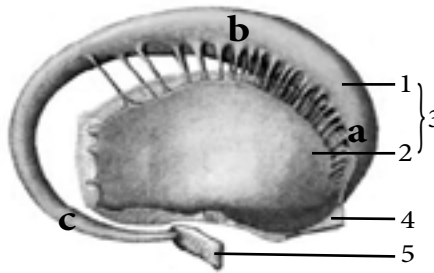
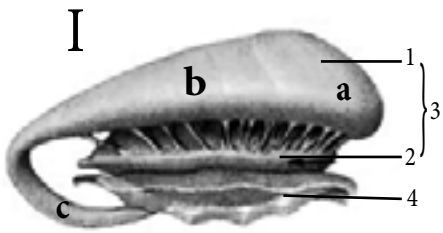
7. Після черепно-мозкової травми у хворого пошкоджений кірковий центр зору. В якій ділянці кори головного мозку виник осередок ураження?

- A — У кутовий звивині
- B — У верхній скроневої звивині
- C — У верхній тім'яній часточці
- D — У надкрайовій звивині
- E — У потиличній частці

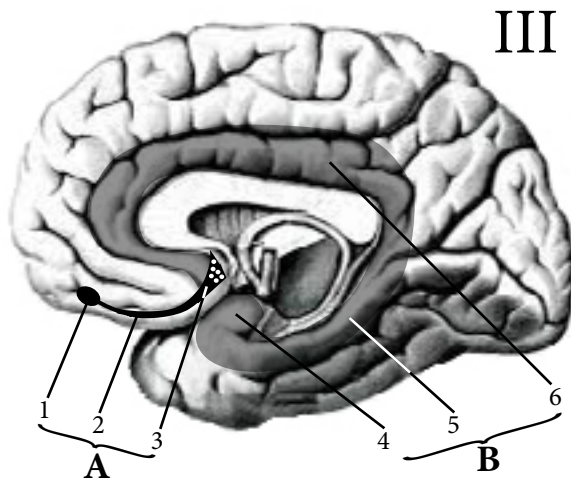
8. При обстеженні хворого з травматичним пошкодженням кори головного мозку виявлено втрату тактильної чутливості. Який відділ кори мозку був пошкоджений?

- A — Лобова частина
- B — Потилична частина
- C — Тім'яна частина
- D — Передня центральна звивина
- E — Задня центральна звивина

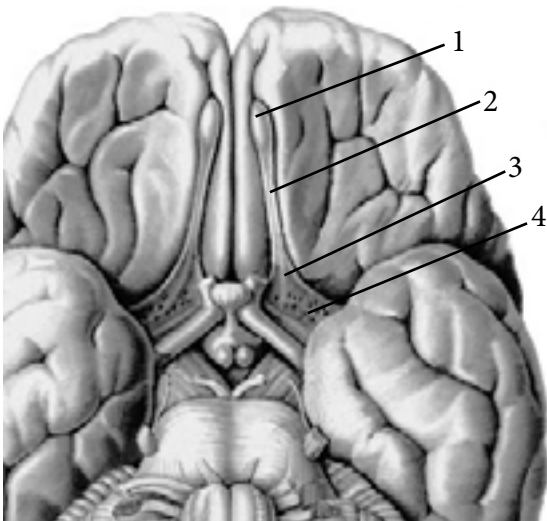
6. БАЗАЛЬНІ ЯДРА, ВНУТРІШНЯ КАПСУЛА НЮХОВИЙ МОЗОК

II

III

I	Базальні ядра
1	
a	
b	
c	
2	
3	
4	
5	
II	Горизонтальний розріз півкуль
1	
2	
3	
4	
A	
B	
C	
a	
b	
c	
III	Нюховий мозок (сагітальний розріз півкуль)
A	
B	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
IV	Периферична частина нюхового мозку (базальна поверхня мозку)
1	
2	
3	
4	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. До основних базальних ядер належать:

- A — Хвостате ядро, лушпина та мигдалеподібне тіло
- B — Хвостате та сечовицеподібне ядра, огорожа, мигдалеподібне тіло
- C — Смугосте тіло, сечовицеподібне тіло та біда куля
- D — Огорожа, лушпина та біда куля
- E — Хвостате ядро, лушпина та сечовицеподібне ядро

2. Смугосте тіло складається з:

- A — Лушпини та огорожі
- B — Бічної та присередньої блідих куль
- C — Хвостатого ядра та огорожі
- D — Хвостатого та сочевицеподібного ядра
- E — Хвостатого ядра та мигдалеподібного тіла

3. Сечовицеподібне ядро складається з:

- A — Лушпини та огорожі
- B — Лушпини та бічної та присередньої блідих куль
- C — Хвостатого ядра та огорожі
- D — Мигдалеподібного тіла та хвостатого ядра
- E — Мигдалеподібного тіла та лушпини

4. Задня ніжка внутрішньої капсули розділяє:

- A — Огорожу і лушпину
- B — Хвостате та сечовицеподібне ядро
- C — Мигдалеподібне тіло та огорожу
- D — Сечовицеподібне ядро та таламус
- E — Хвостате ядро та огорожу

5. Біда куля входить до складу:

- A — Огорожі
- B — Лушпини
- C — Червоного ядра
- D — Сечовицеподібного ядра
- E — Мигдалеподібного тіла

6. При обстеженні виявлено крововилив у нижню ділянку скроневої частки. Яке з базальних ядер ушкоджено?

- A — Сочевицеподібне ядро
- B — Хвостате ядро
- C — Мигдалеподібне тіло
- D — Огорожа
- E — Біда куля

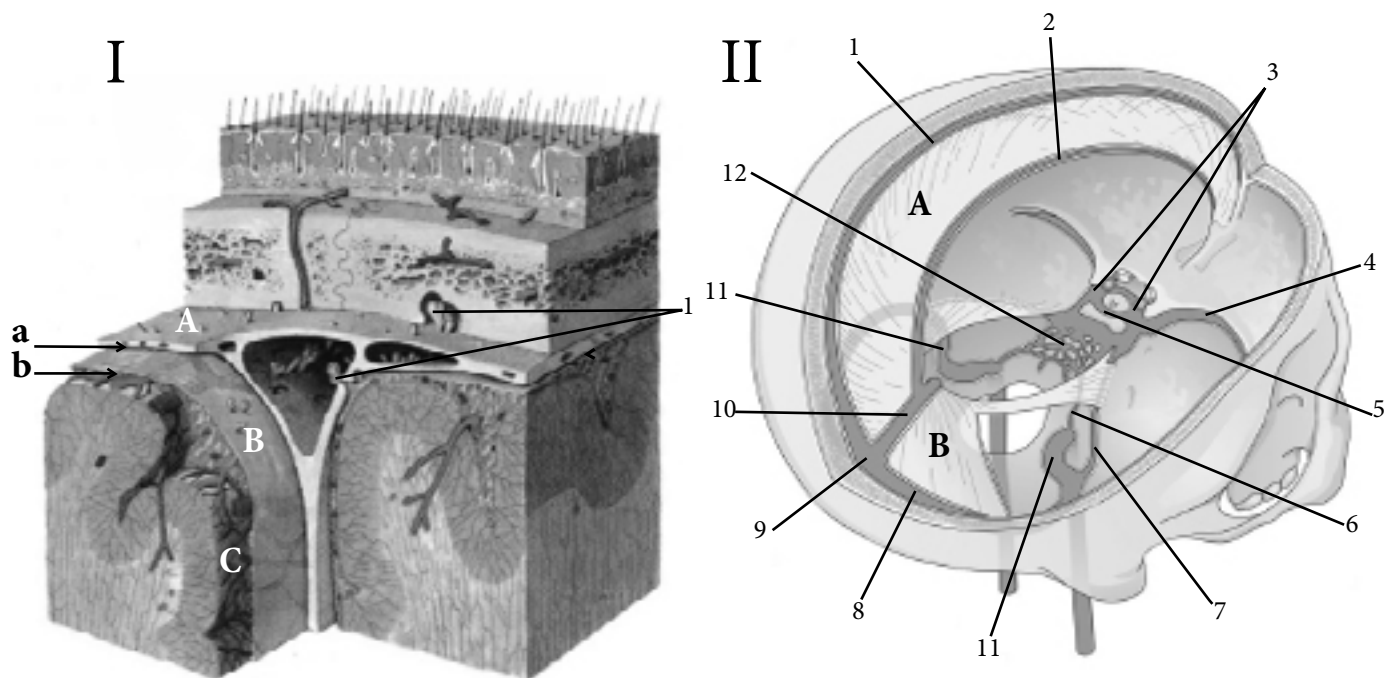
7. Крайня капсула розділяє:

- A — Огорожу та лушпину
- B — Бічну та присередню бліді кулі
- C — Хвостате тіло та таламус
- D — Огорожу та кору острівцевої частки
- E — Лушпину та кору острівцевої частки

8. Мигдалеподібне тіло належить до:

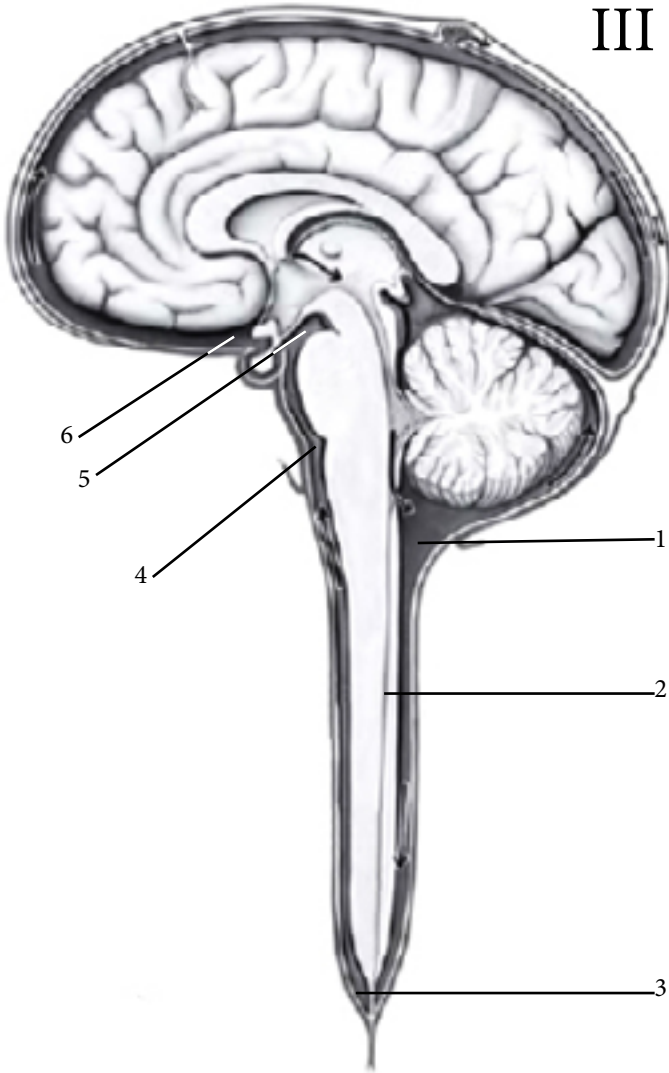
- A — Лімбічної системи
- B — Пірамідної системи
- C — Екстрапірамідної системи
- D — Стріопалідарної системи
- E — Гіпоталамо-гіпофізарної системи

7. ОБОЛОНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ВЕНОЗНІ ПАЗУХИ ТВЕРДОЇ ОБОЛОНИ

I	Оболони головного мозку
A	
B	
C	
a	
b	
1	
II	Пазухи твердої оболони головного мозку
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
A	
B	

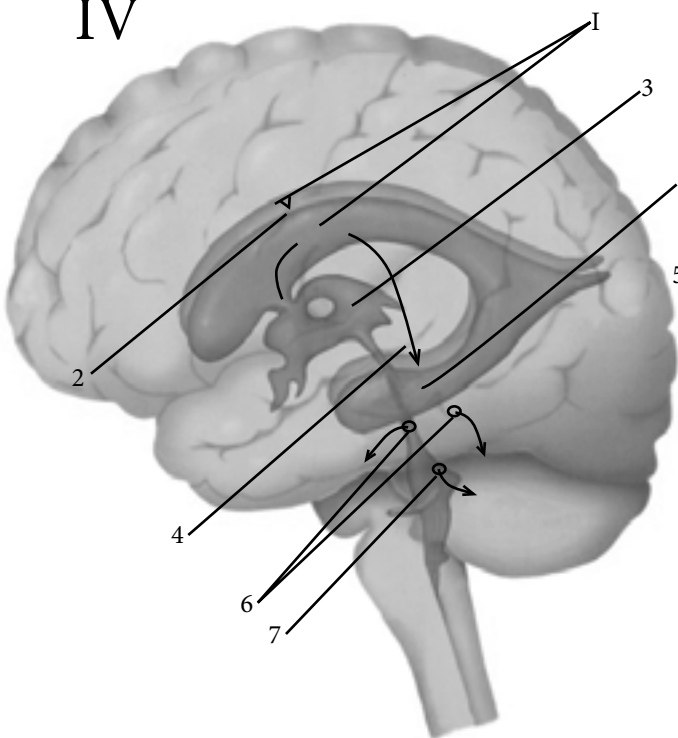
III

III	Підпаутинні цистерни
1	
2	
3	
4	
5	
6	

МІСЦЯ УТВОРЕННЯ ТА ШЛЯХИ ВИВЕДЕННЯ СПИННОМОЗКОВОЇ РІДИНИ

IV

IV	Шлуночки мозку та сполучення
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Щільно прилягає до поверхні головного мозку і заходить в усі його ямки, щілини та борозни:

- A — Тверда оболона
- B — Окістя кісток черепа
- C — Виростки твердої оболони
- D — Павутинна оболона
- E — М'яка оболона

2. Найбільшим відростком твердої оболони мозку є:

- A — Серп великого мозку
- B — Серп мозочка
- C — Намет мозочка
- D — Діафрагма сідла
- E — Трійчаста порожнина

3. Виростки павутинної оболони утворюють:

- A — Зернистості (грануляції)
- B — Цистерни
- C — Пазухи
- D — Простори
- E — Отвори

4. Порушено відтік спинномозкової рідини із підпавутинного простору у верхню стрілову пазуху. Яке утворення не функціонує?

- A — Серп великого мозку
- B — Судинні сплетення шлуночків
- C — Зернистості (грануляції)
- D — Серп мозочка
- E — Епітеліальна пластинка

5. IV та III шлуночки сполучаються за допомогою:

- A — Водопрооду середнього мозку
- B — Бічних апертур
- C — Серединної апертури
- D — Міжшлуночкових отворів
- E — Центрального каналу

6. III шлуночок сполучається з бічними шлуночками за допомогою:

- A — Водопрооду середнього мозку
- B — Бічних апертур
- C — Серединної апертури
- D — Міжшлуночкових отворів
- E — Центрального каналу

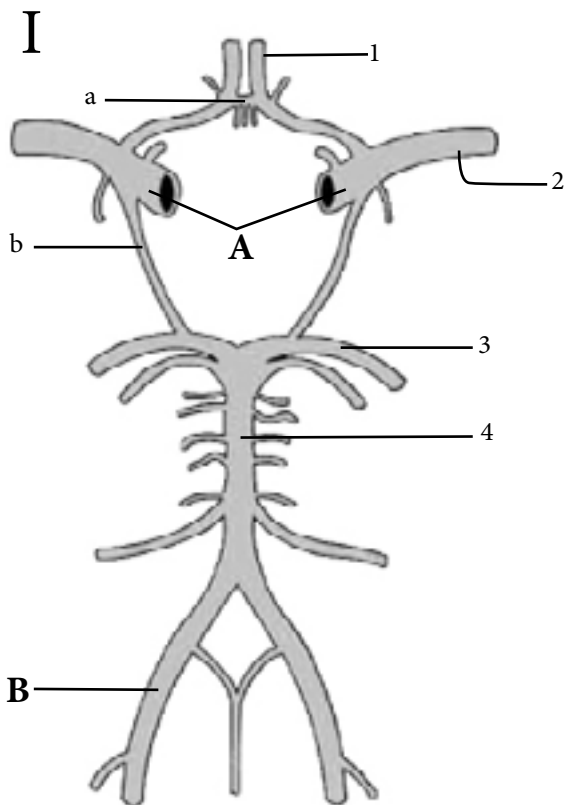
7. Дном IV шлуночка є:

- A — Верхній мозковий парус
- B — Нижній мозковий парус
- C — Ромбоподібна ямка
- D — Мозкові ніжки
- E — Таламус

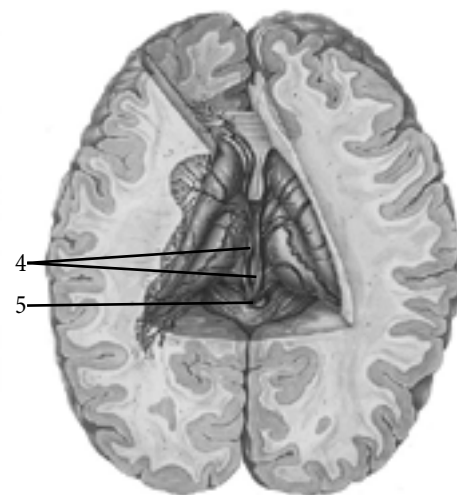
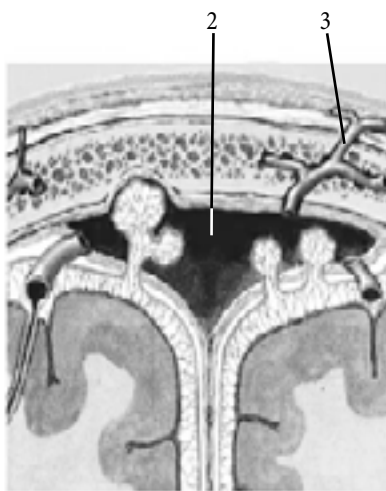
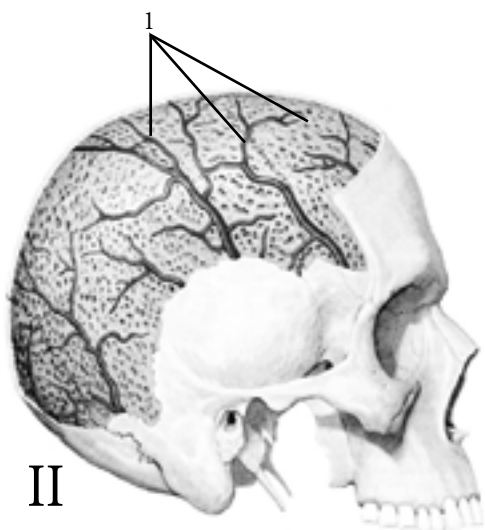
8. Спинномозкову рідину виробляють:

- A — Грануляції павутинної оболони
- B — Судинні сплетення
- C — Венозні пазухи
- D — Мозкові цистерни
- E — Відростки твердої мозкової оболони

8. КРОВОПОСТАЧАННЯ ТА ВЕНОЗНИЙ ВІДТІК ВІД ГОЛОВНОГО МОЗКУ

I	Артеріальне коло мозку —
A	
B	
a	
b	
1	
2	
3	
4	

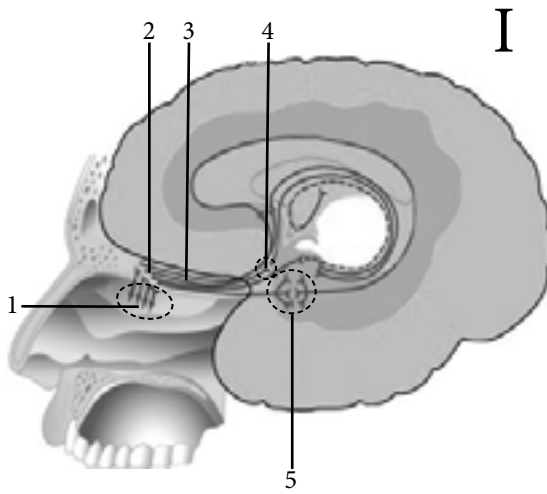
II	Вени головного мозку
1	
2	
3	
4	
5	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. У хворого виявлено порушення кровотоку у басейні правої передньої мозкової артерії. Які ділянки кори кінцевого мозку можуть постраждати за цих умов?
А — медіальна поверхня правих лобної та тім'яної часток;
В — медіальна поверхня правої потиличної частки;
С — нижня поверхня правої лобової частки;
D — нижня поверхня правої скроневої частки;
Е — права острівцева частка.
2. Хворий, 45 років, скаржиться на запаморочення, шаткість під час ходьби, порушення координації рухів. При обстеженні встановлено, що у хворого остеохондроз шийного відділу хребтового стовбура і стиснута судина, яка проходить через поперечні отвори шийних хребців. Яка це судина?
А — хребтова артерія;
В — підключична артерія;
С — зовнішня сонна артерія;
D — внутрішня сонна артерія;
Е — потилична артерія.
3. У травмованого пацієнта крововилив у підтвердооболонний простір у скроневої ділянці. Яка артерія пошкоджена?
А — Середня оболонна артерія;
В — Середня мозкова артерія;
С — Задня сполучна артерія;
D — Передня оболонна артерія;
Е — Передня мозкова артерія.
4. У лікарню поступила хвора на гіпертонічну хворобу 61 року, у якої виявлено аневризму задньої сполучної артерії артеріального кола великого мозку. Які судини цього кола вона з'єднує в нормі?
А — внутрішню сонну та задню мозкову;
В — внутрішню сонну та середню мозкову;
С — внутрішню сонну та передню мозкову;
D — передню мозкову та середню мозкову;
Е — середню мозкову та задню мозкову.
5. У хворій виявлена пухлина вентральної поверхні мосту. В якій артерії виявлено утруднення кровотоку?
А — основна артерія;
В — внутрішня сонна артерія;
С — середня мозкова артерія;
D — передня мозкова артерія;
Е — задня з'єднувальна артерія.
6. В яку вену відбувається відтік крові від голови?
А — в занижньощелепну;
В — у велику мозкову;
С — у зовнішню яремну;
D — у внутрішню яремну;
Е — у передню яремну.
7. Найбільшою вену мозку є:
А — середня поверхнева вена головного мозку;
В — велика вена мозку;
С — лицева вена;
D — занижньощелепна вена;
Е — внутрішня яремна вена.
8. Від внутрішніх утворень головного мозку венозна кров відтікає в:
А — поверхневі вени головного мозку;
В — глибокі вени головного мозку;
С — велику вену мозку;
D — діплоїчні вени;
Е — емісарні вени.

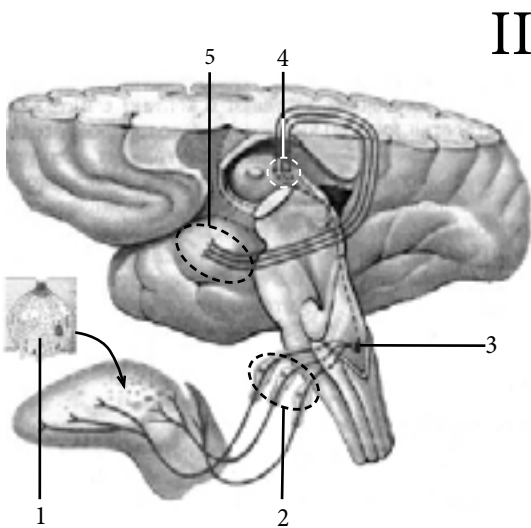
9. ОРГАНИ ЧУТТЯ

ОРГАН НЮХУ ТА СМАКУ

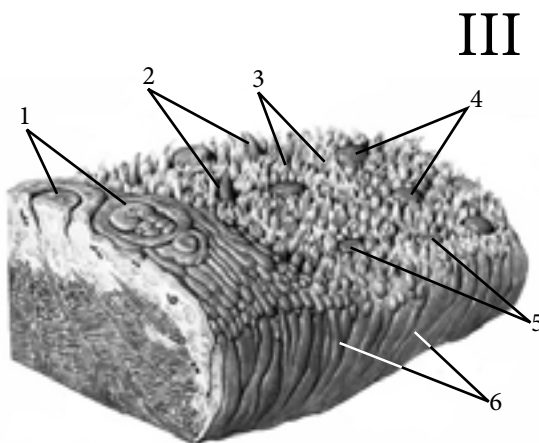
I

I	Орган нюху –
1	
2	
3	
4	
5	

II

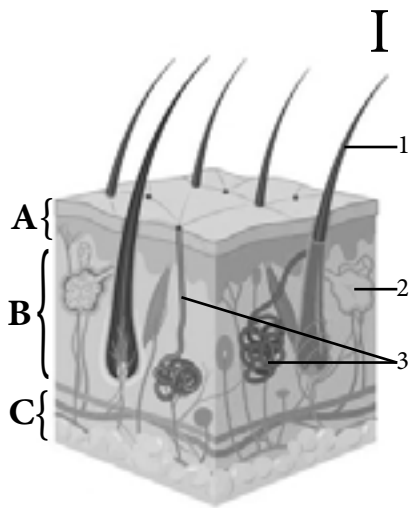
II	Орган смаку —
1	
2	
3	
4	
5	

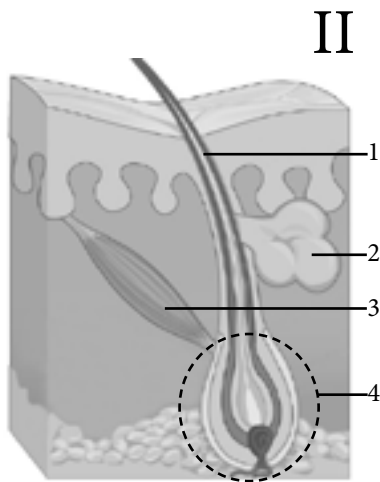
III

III	Сосочки язика	Функції
1		
2		
3		
4		
5		
6		

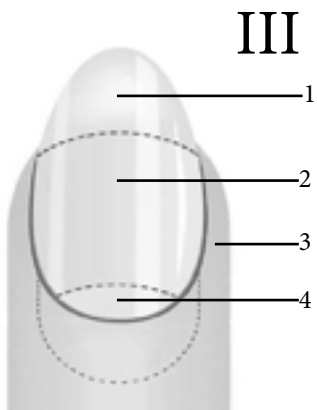
ШКІРА, ГРУДНА ЗАЛОЗА

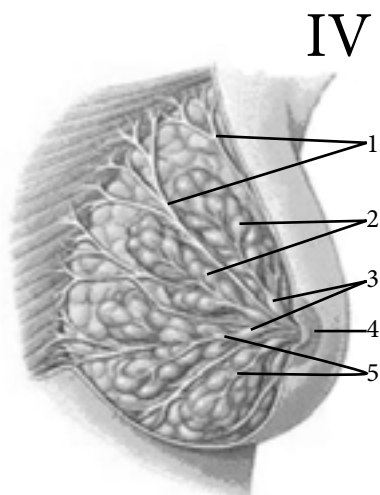
I	Шкіра —
A	
B	
C	
1	
2	
3	

II	Волосся —
1	
2	
3	
4	

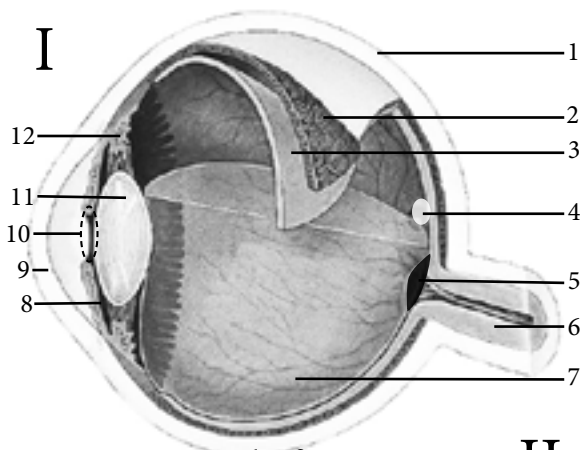

III	Нігті —
1	
2	
3	
4	

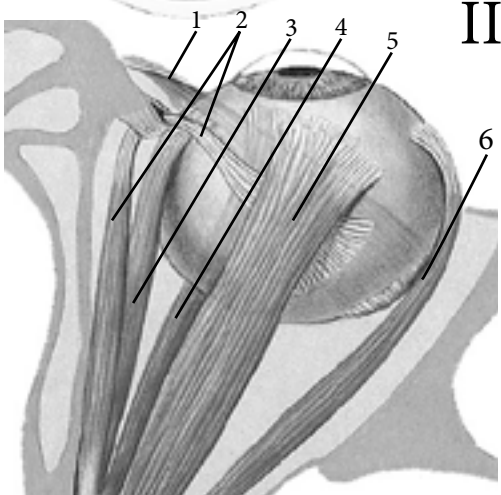

IV	Грудна залоза —
1	
2	
3	
4	
5	

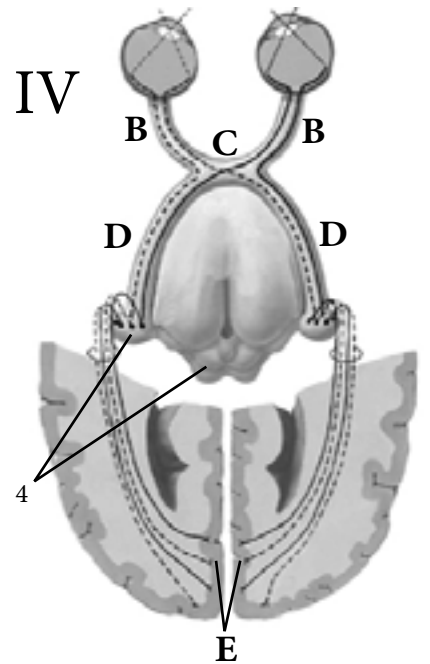
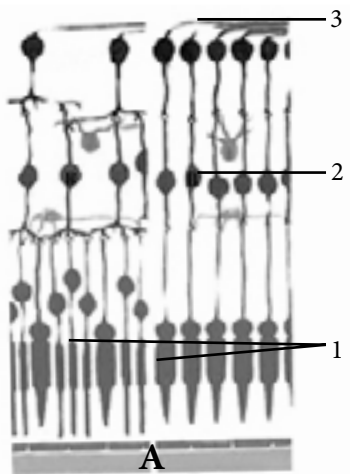
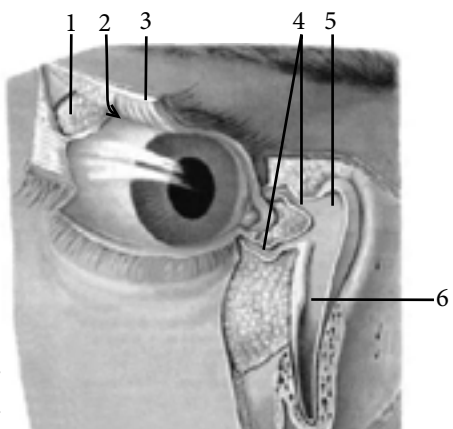
ОРГАН ЗОРУ - ОЧНЕ ЯБЛУКО

I	Будова очного яблука
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

II	М'язи очного яблука
1	
2	
3	
4	
5	
6	

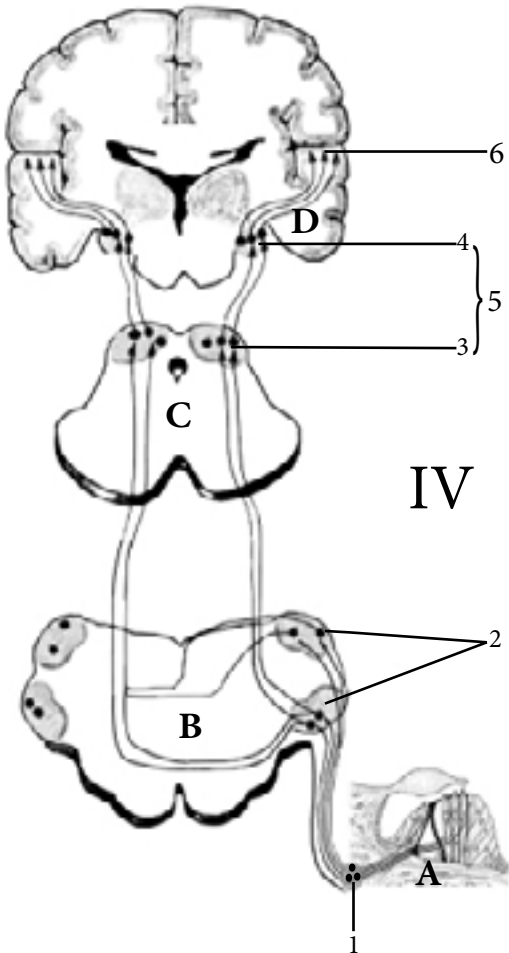
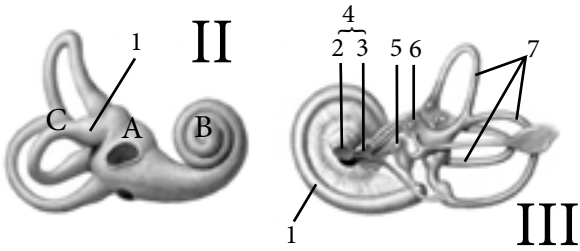
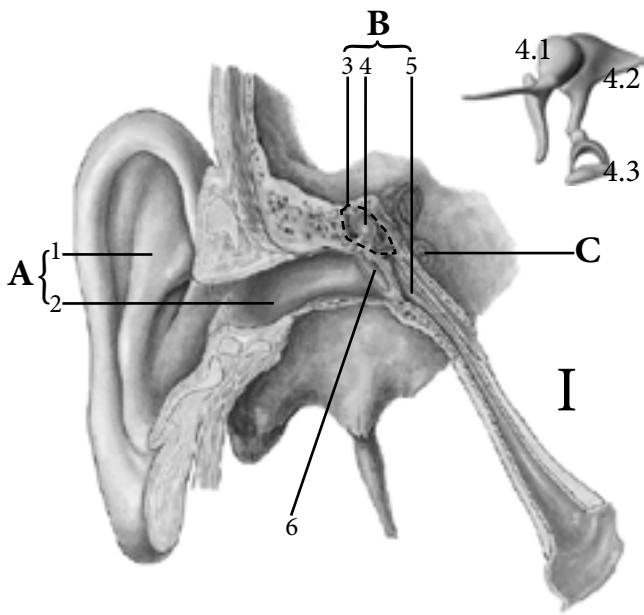

III	Сльозовий апарат ока
1	
2	
3	
4	
5	
6	

IV	Нейрони провідного шляху
1	
2	
3	
4	

IV	Провідний шлях зору
A	
B	
C	
D	
E	

ОРГАН СЛУХУ

I	Будова органу слуху
A	
B	
C	
1	
2	
3	
4	
4.1	
4.2	
4.3	
5	
6	
II	Кістковий лабіринт
A	
B	
C	
1	
III	Перетинчастий лабіринт
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
IV	Провідний шлях слухового аналізатора
A	
B	
C	
D	
1	
2	
3	
4	
5	
6	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Кірковий кінець смакового аналізатора знаходиться в:

- A – Клині
- B – Передклинні
- C – Кутовій звивині
- D – Гачку та парагіппокамповій звивині
- E – Надкрайовій звивині

2. До підкіркових центрів нюху належать:

- A — Базальні ядра
- B — Сосочкові тіла
- C — Сірий горб
- D — Нейрогіпофіз
- E — Шишкоподібна залоза

3. Місцем найкращого бачення є:

- A – Райдужка
- B – Кришталик
- C – Скисте тіло
- D – Зорова частина сітківки
- E – Центральна ямка

4. Ядро очного яблука складається із :

- A – Кришталика
- B – Склистого тіла
- C – Рідини передньої камери
- D – Рідини задньої камери
- E – Все перераховане

5. Вивідні проточки слезової залози відкриваються в:

- A – Присередньому куті ока
- B – Бічному куті ока
- C – Верхнє склепіння кон'юнктиви
- D – Нижнє склепіння кон'юнктиви
- E – Слезовий мішок

6. Майже усі зовнішні м'язи очного яблука починаються від:

- A — Кон'юнктиви
- B — Окістя очної ямки
- C — Піхви очного яблука
- D — Спільного сухожилкового кільця
- E — Жирового тіла

7. Кортієв (спіральний) орган знаходиться у:

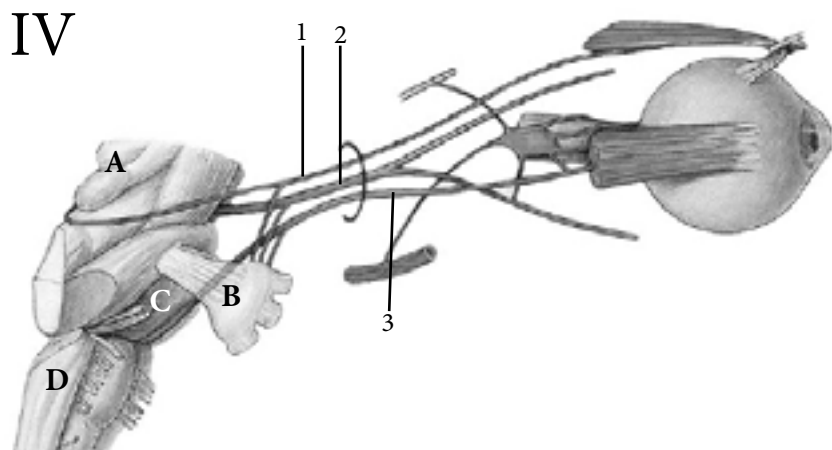
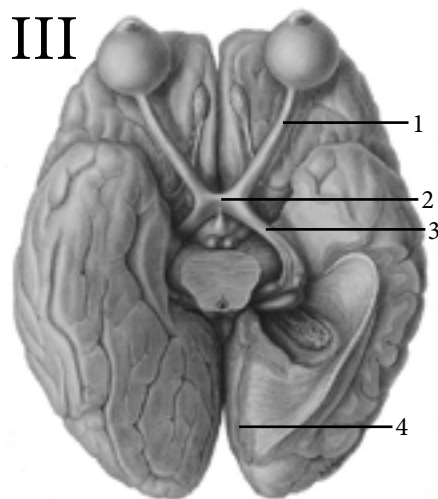
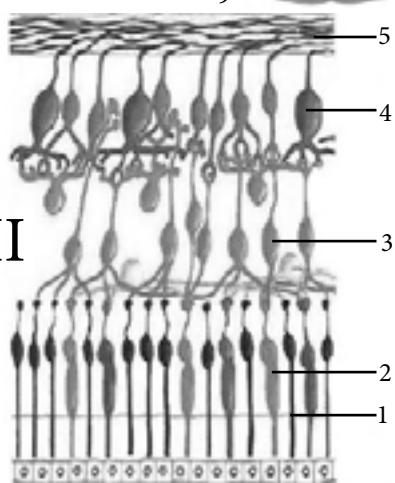
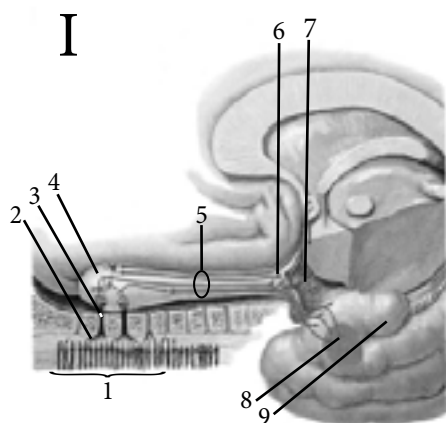
- A — Сходах присінку
- B — Барабаних сходах
- C — Маточці
- D — Мішечку
- E — Завитковій протоці

8. У вузлі завитки знаходяться::

- A — Рецептори слухового аналізатора
- B — Рецептори аналізатору рівноваги
- C — Тіло першого нейрона слухового шляху
- D — Тіло першого нейрона статокінетичного аналізатора
- E — Підкірковий центр слуху

10. ЧЕРЕПНІ НЕРВИ

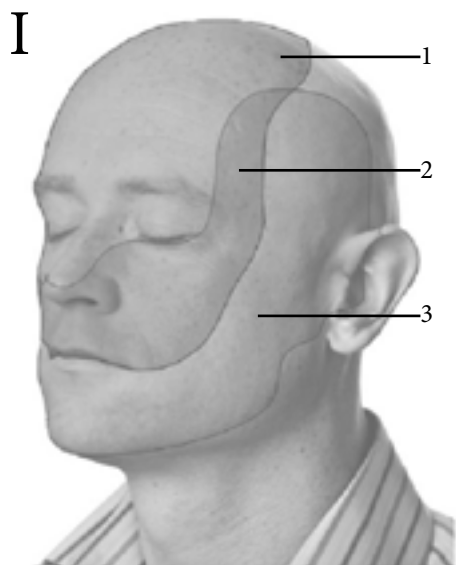
1, II, III, IV ТА VI ПАРИ ЧЕРЕПНИХ НЕРВІВ

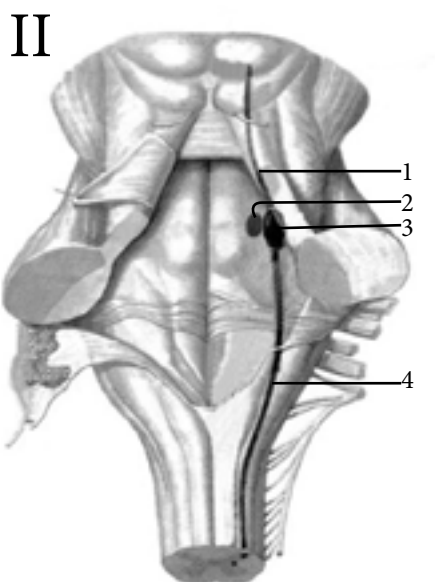
I	Нюховий нерв
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
II	Формування зорового нерва
1	
2	
3	
4	
5	
III	Зоровий шлях
1	
2	
3	
4	
IV	III, IV та VI пари черепних нервів
A	
B	
C	
D	
1	
2	
3	

Функції черепних нервів	
III пара	
IV пара	
VI пара	

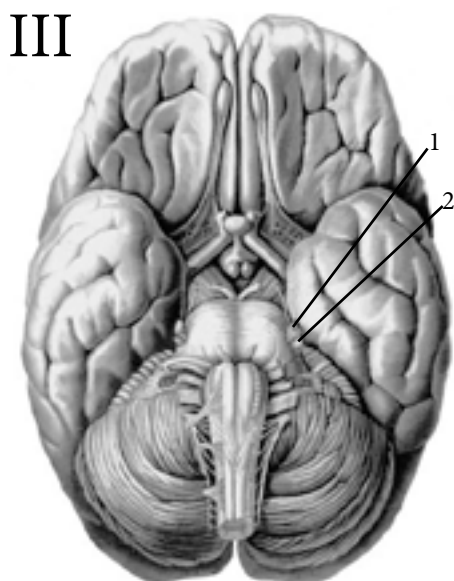
ТРІЙЧАСТИЙ НЕРВ

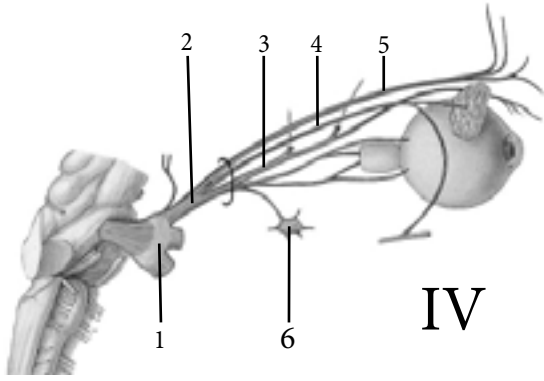
I	Відповідність гілок зонам іннервації
1	
2	
3	

II	Ядра трійчастого нерва
1	
2	
3	
4	

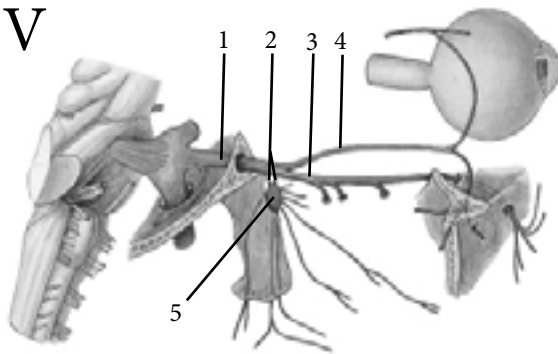

III	Корінці трійчастого нерва
1	
2	

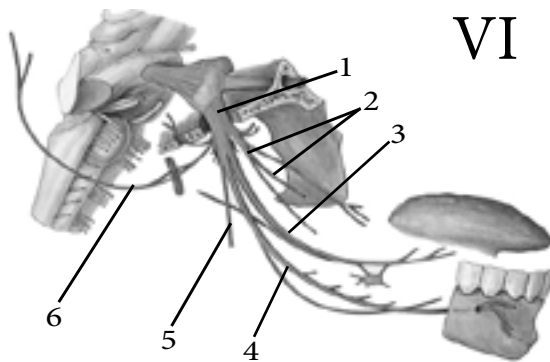
IV	I гілка - Очний нерв
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Функції	

V	II гілка - Верхньощелепний нерв
1	
2	
3	
4	
5	

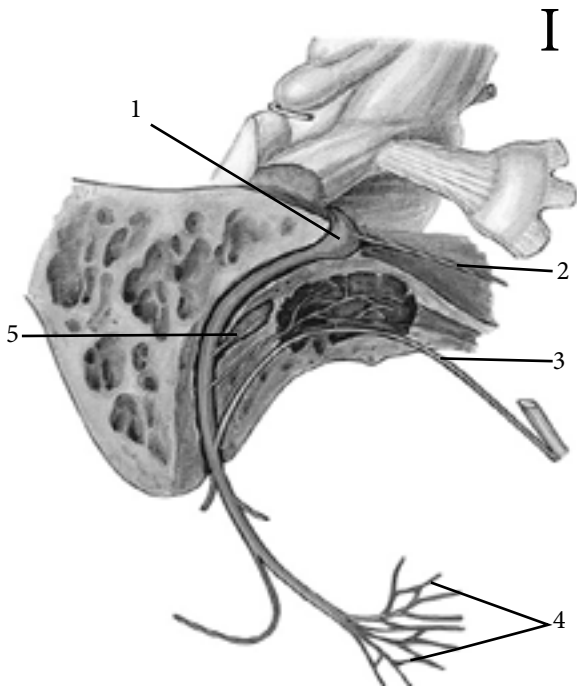
Функції	

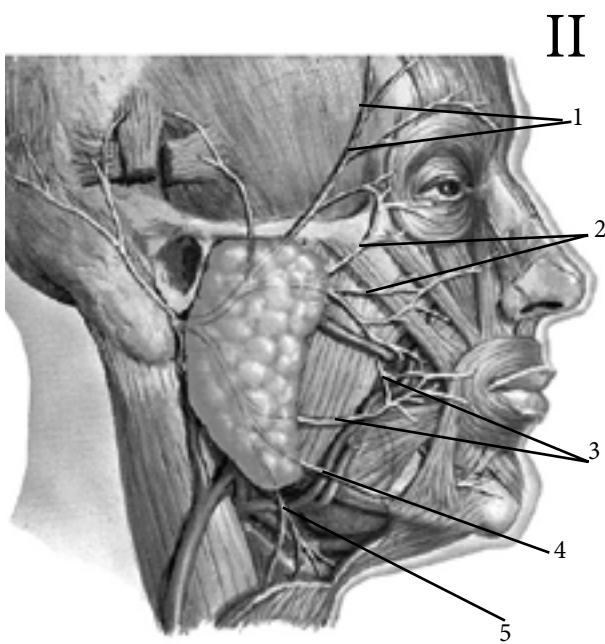
VI	III гілка - Нижньощелепний нерв
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Функції	

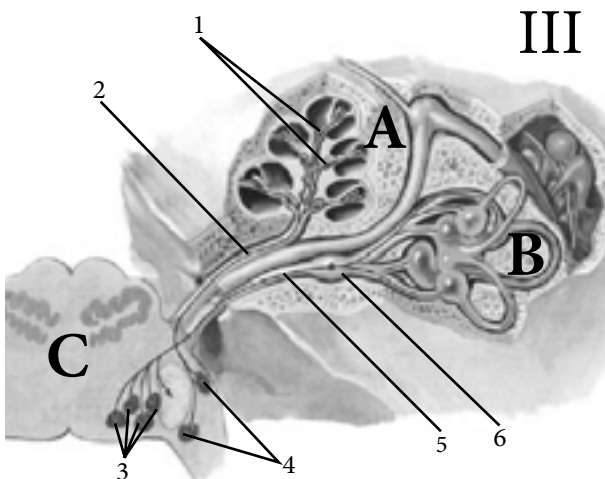
VII, VIII, IX, X ПАРИ ЧЕРЕПНИХ НЕРВІВ

I	VII пара - Лицевий нерв
1	
2	
Функція:	
3	
Функція:	
4	
Функція:	
5	
Функція:	

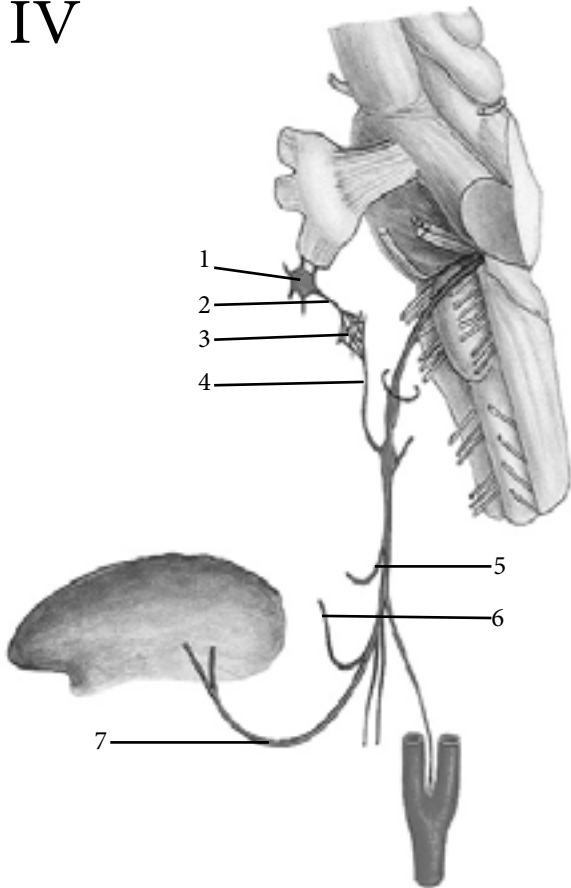

II	Гілки внутрішньопривушного сплетення
1	
2	
3	
4	
5	

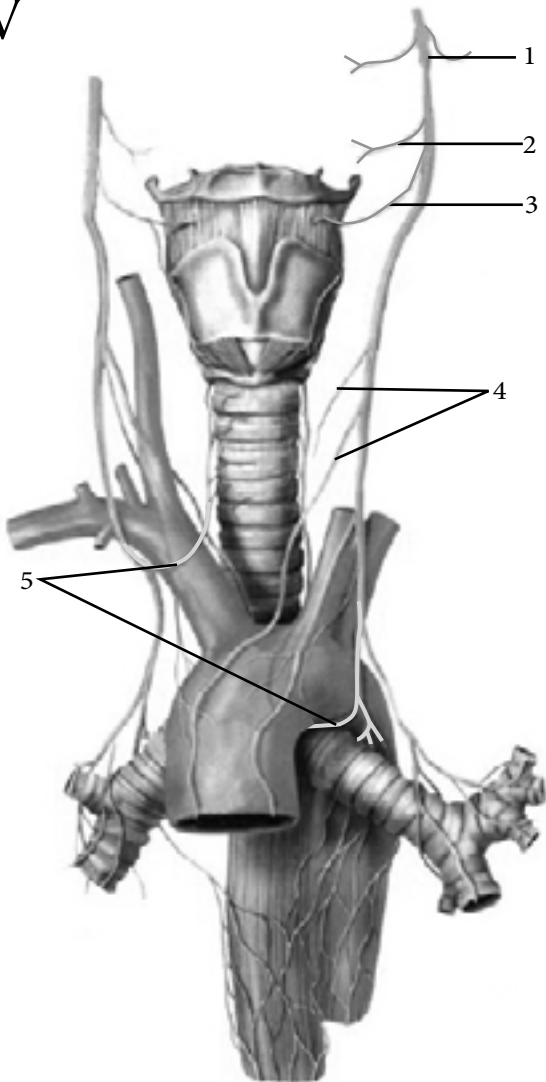
III	VIII пара - Присінковозавитковий нерв
A	
B	
C	
1	
2	
3	
4	
5	
6	

IV

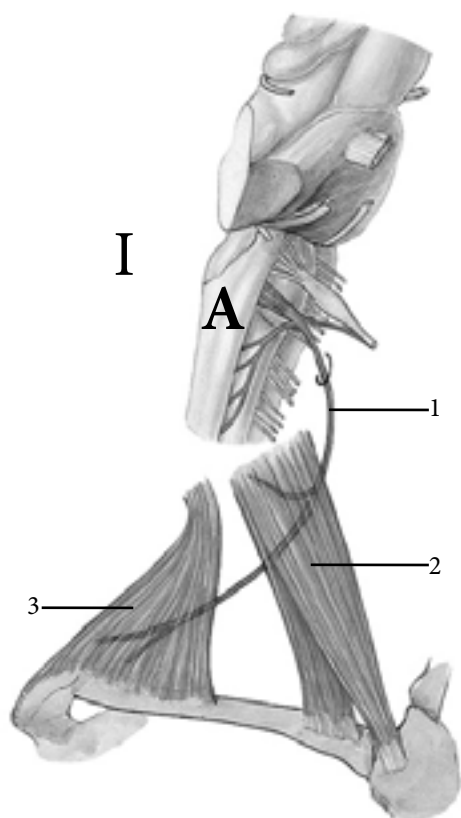
IV	IX пара - Язикоглотковий нерв
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

V

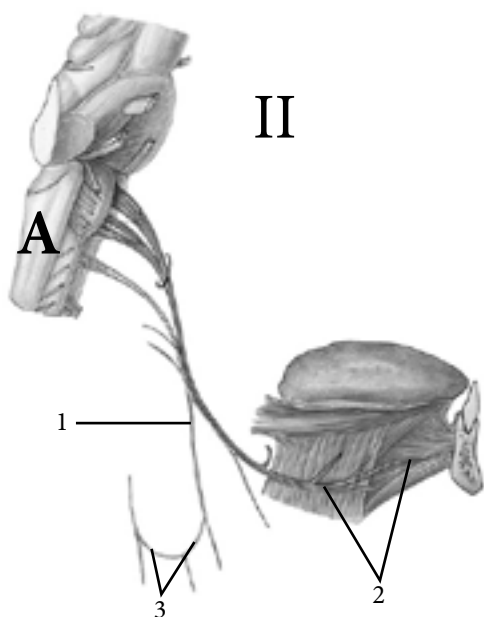

V	X пара - Блукаючий нерв
1	
2	
3	Функція:
4	Функція:
5	Функція:

ХІ, ХІІ ПАРИ ЧЕРЕПНИХ НЕРВІВ

I	ХІ пара - Додатковий нерв
A	
1	
2	
3	

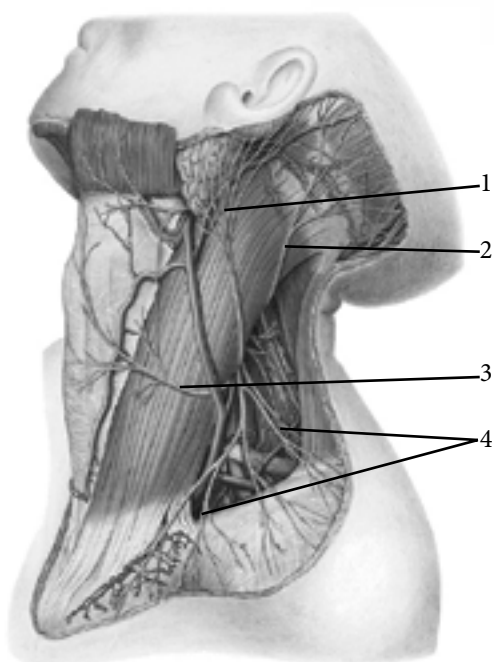
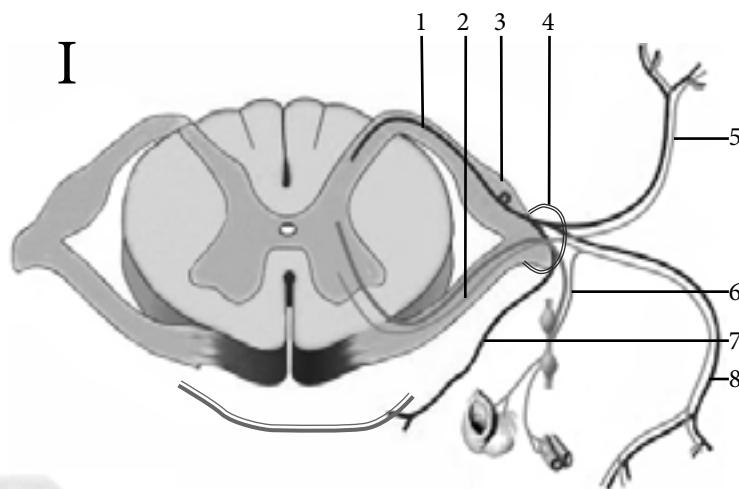
II	ХІІ пара - Під'язиковий нерв
A	
1	
2	
3	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Окоруховий нерв за функцією:
A - Руховий
B - Чутливий
C - Симпатичний
D - Парасимпатичний
E - Змішаний
2. Де розташовуються ядра III і IV пар черепних нервів?
A - Mesencephalon
B - Diencephalon
C - Pons
D - Telencephalon
E - Rhinencephalon
3. Трійчастий нерв має ядра:
A - Одне
B - Два
C - Три
D - Чотири
E - П'ять
4. Кінцевими гілками якого нерва утворена «Мала гусяча лапка»?
A - Зорового
B - Лобового
C - Носовийкового
D - Виличного
E - Підчочномкового
5. У хворого порушено акт жування, тому, що він не може видвинути нижню щелепу. При обстеженні виявлено параліч крилоподібних м'язів. Який нерв ушкоджено?
A - Жувальний
B - Поверхневий скроневий
C - Глибокий скроневий
D - Присередній та бічний крилоподібний
E - Щічний
6. Хворий скаржиться, що в нього біль в зубах нижньої щелепи. Про запалення якого нерва йде мова?
A - Нижнього коміркового
B - Переднього верхнього коміркового
C - Середнього верхнього коміркового
D - Заднього верхнього коміркового
E - Підборідного
7. У хворого пухлина гортані вище голосової щілини. Який нерв може бути пошкоджений?
A - Глоткові гілки блукаючого нерва
B - Верхні шийні серцеві гілки
C - Нижні шийні серцеві гілки
D - Язикоглотковий нерв
E - Верхній гортанний нерв
8. У хворого обмежений рух язика, пов'язаний з порушенням іннервації м'язів язика. Який нерв пошкоджено?
A - Барабанна струна
B - III гілка трійчастого нерва
C - Язикоглотковий нерв
D - Блукаючий нерв
E - Під'язиковий нерв

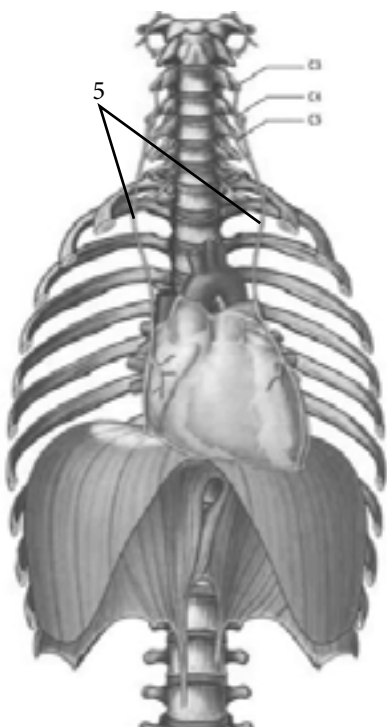
11. ПЕРИФЕРІЙНА НЕРВОВА СИСТЕМА.

БУДОВА СПИННОМОЗКОВОГО НЕРВА

I	Будова спинномозкового нерва
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

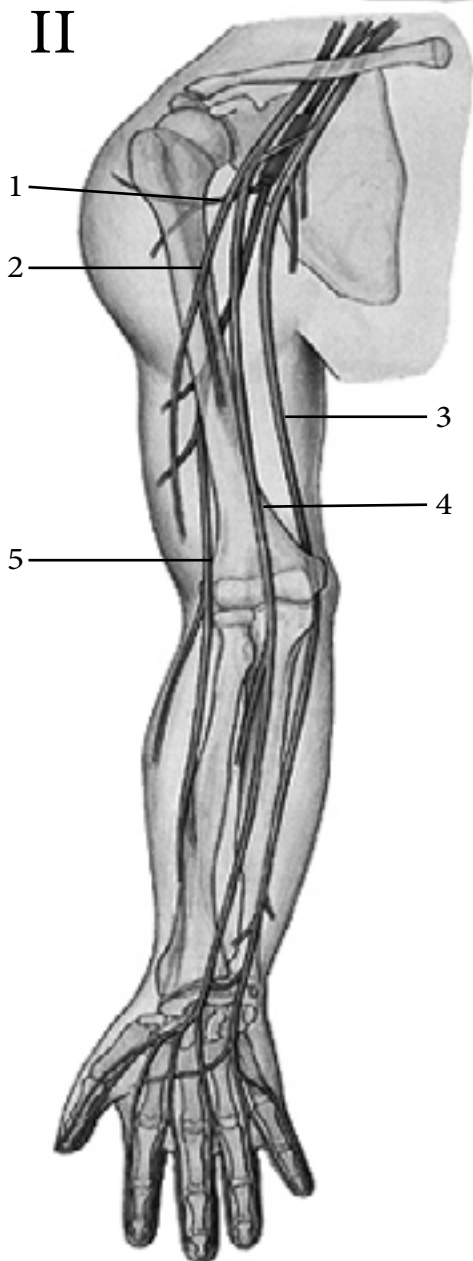
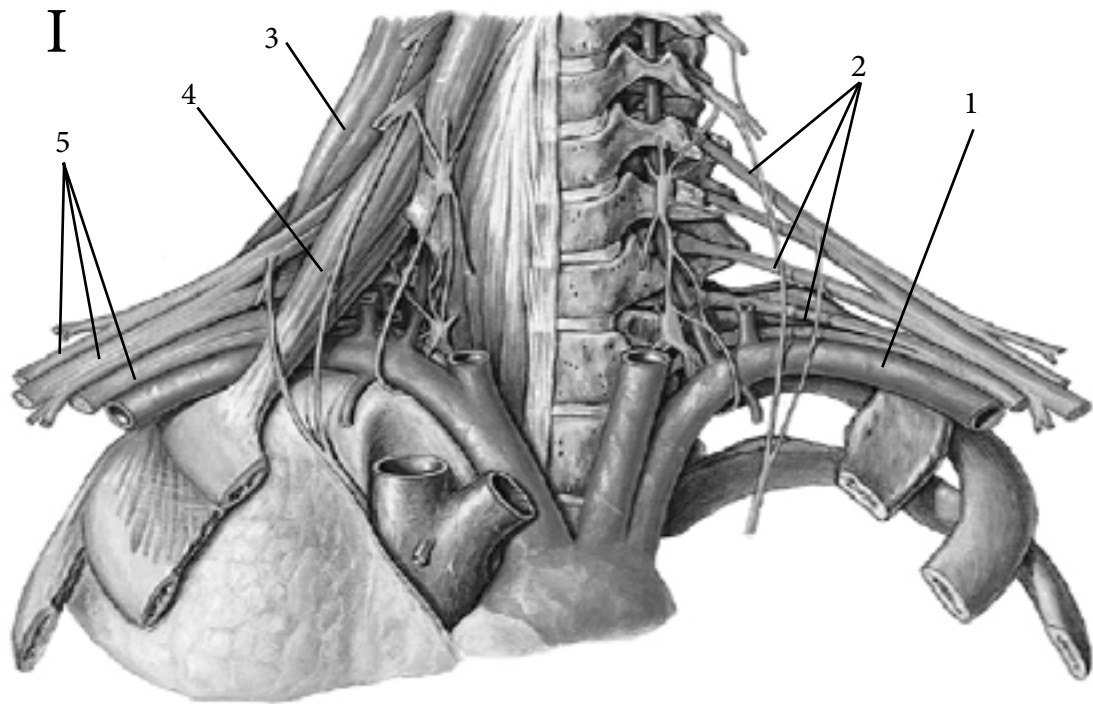
II

ШИЙНЕ СПЛЕТЕННЯ

II	Гілки шийного сплетення
1	
2	
3	
4	
5	

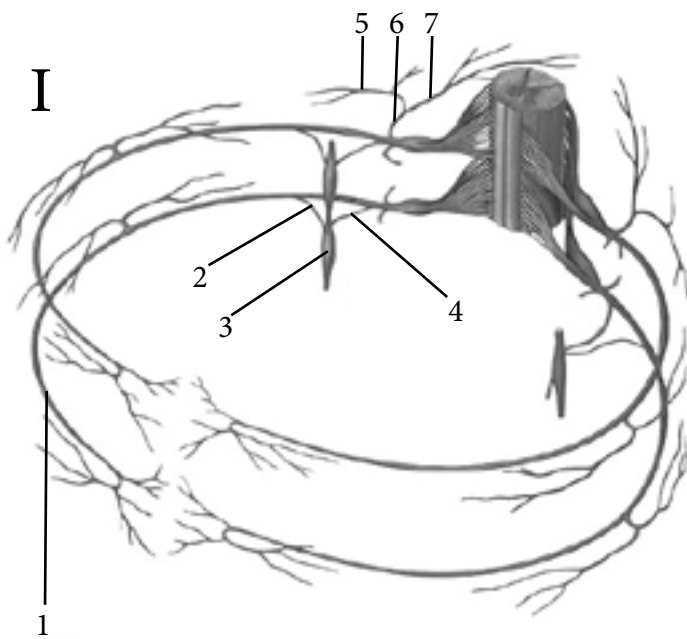
ПЛЕЧОВЕ СПЛЕТЕННЯ

I	Формування плечового сплетення
1	
2	
3	
4	
5	

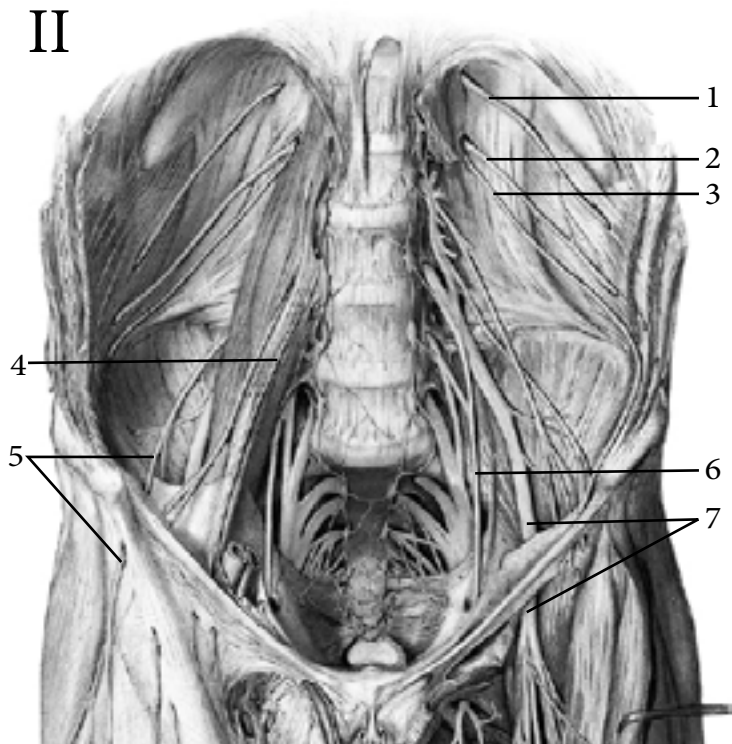
II	Гілки плечового сплетення
1	
2	
3	
4	
5	

ГРУДНІ СПИННОМОЗКОВІ НЕРВИ

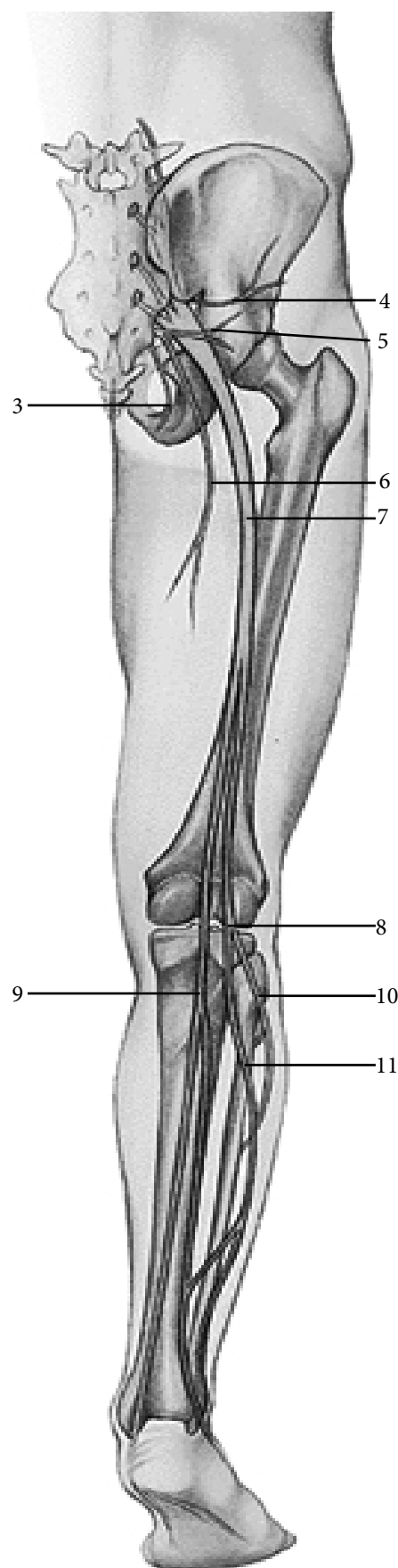
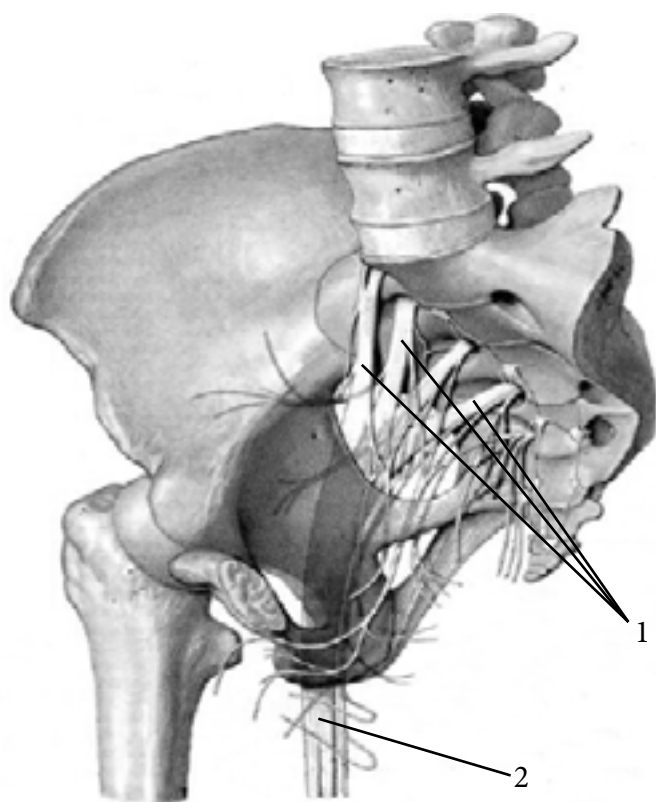
I	Грудні спинномозкові нерви
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ПОПЕРЕКОВЕ СПЛЕТЕННЯ

II	Поперекове сплетення
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

КРИЖОВЕ СПЛЕТЕННЯ

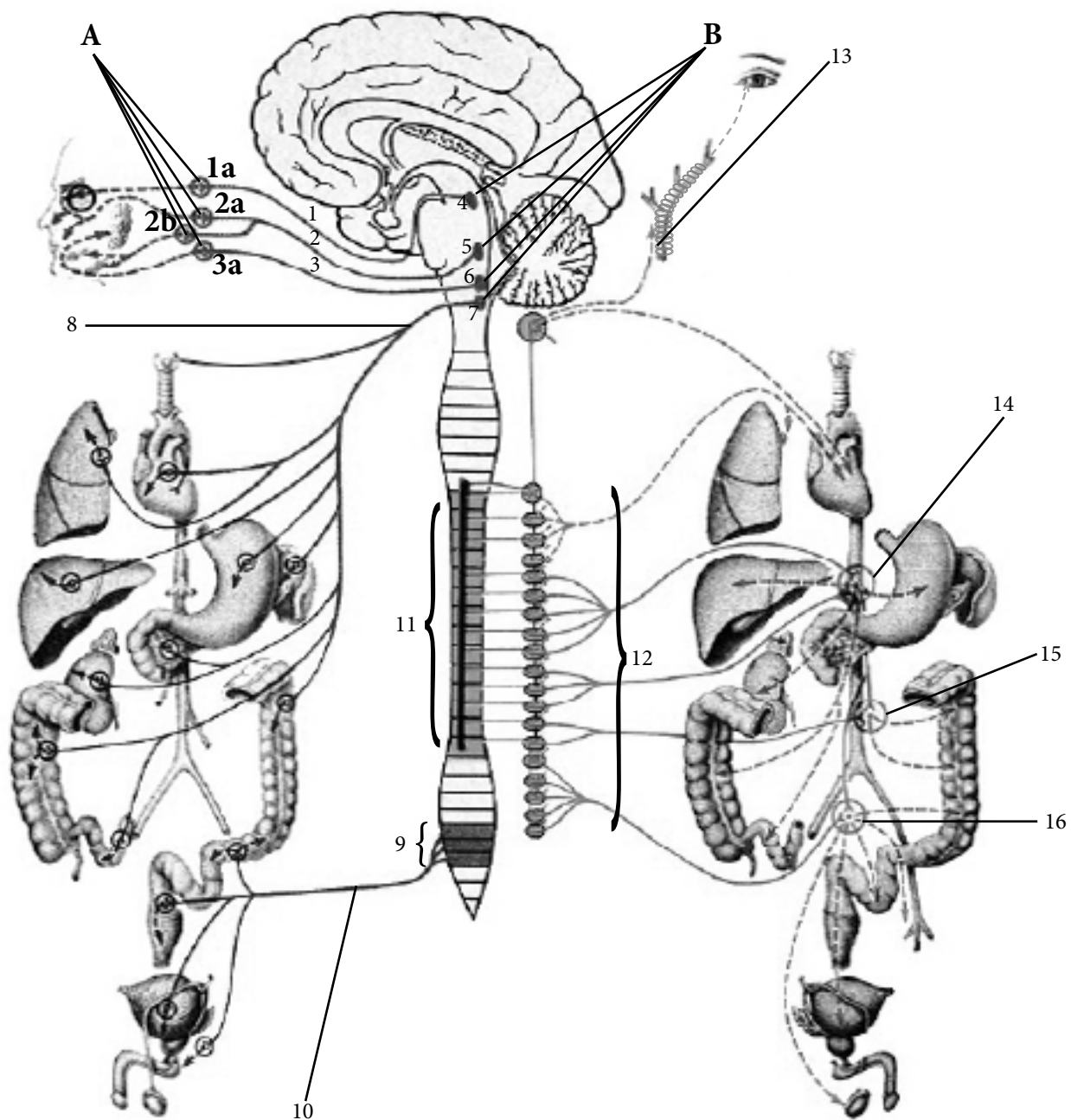

Крижове сплетення	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	

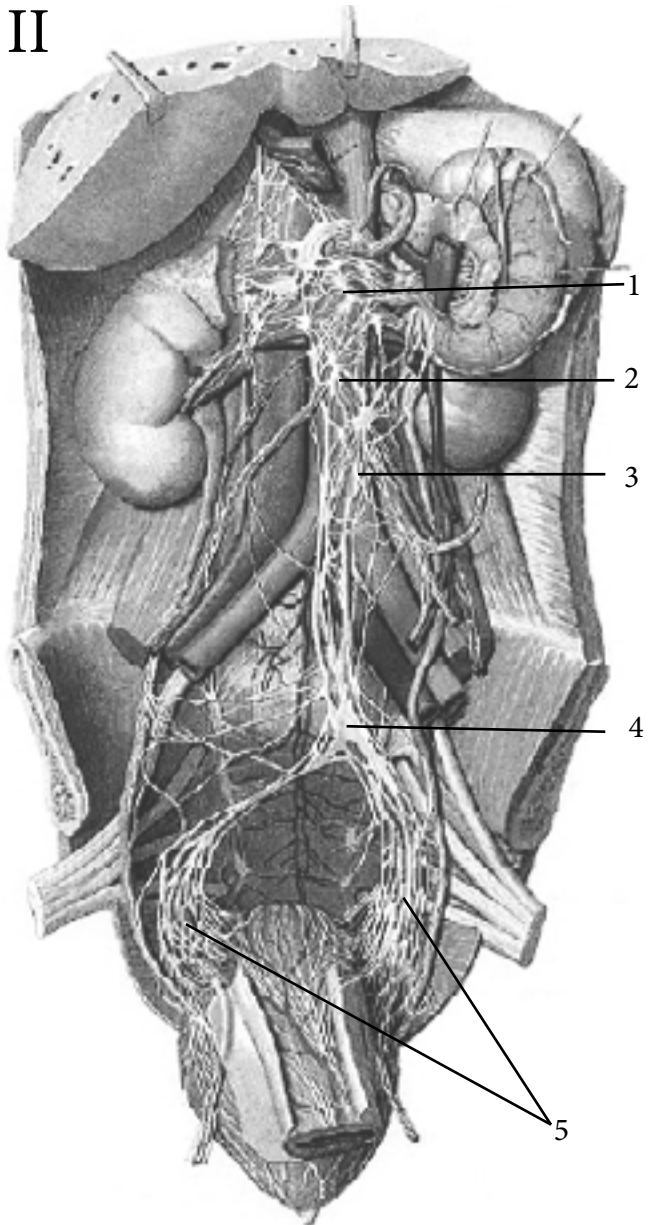
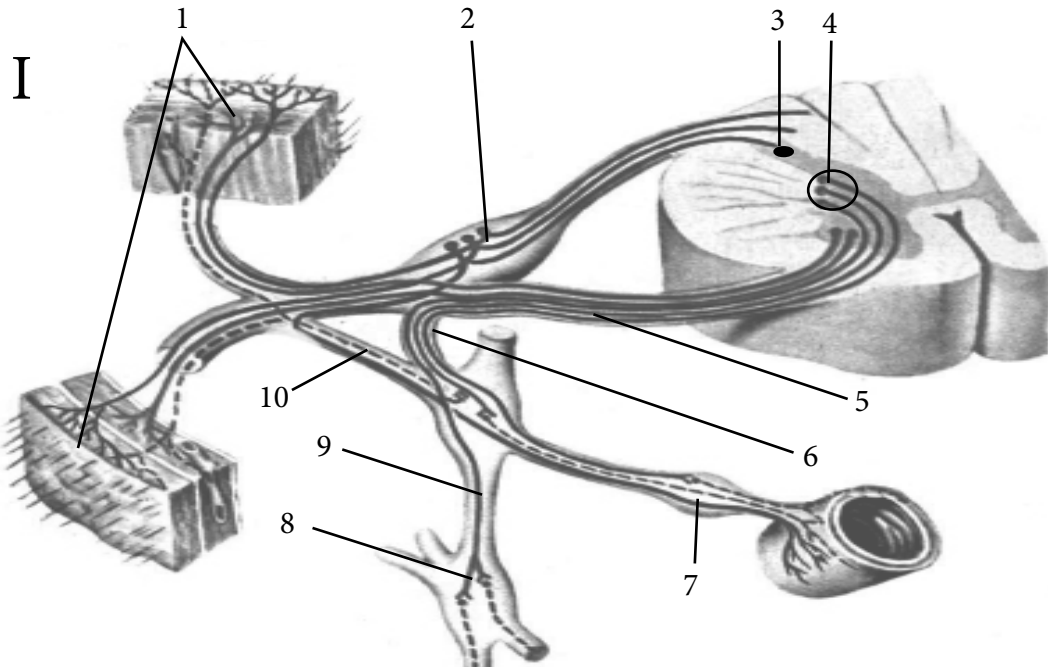
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. У хворого відсутня чутливість шкіри зовнішнього слухового проходу і вушної раковини. Який нерв пошкоджено?
A - Великий вушний нерв
B - Надключичний нерв
C - Малий потиличний нерв
D - Поперечний нерв шиї
E - Блукаючий нерв
2. У хворого на хронічне захворювання печінки спостерігається позитивний френікус-симптом. До якого м'яза притискують діафрагмовий нерв для перевірки цього симптому?
A - Середнього драбинчастого м'яза
B - Підключичного м'яза
C - Заднього драбинчастого м'яза
D - Грудинно-ключично-соскоподібного м'яза
E - Переднього драбинчастого м'яза
3. Після поранення хворий не може розігнути пальці кисті. Який нерв пошкоджено?
A - М'язовошкірний
B - Променевий
C - Ліктьовий
D - Серединний
E - Пахвовий
4. У хворого відсутня чутливість в ділянці IV та V пальців кисті. Який нерв пошкоджено?
A - N. cutaneus brachii medialis
B - N. cutaneus brachii lateralis
C - N. ulnaris
D - N. medianus
E - N. axillaris
5. У постраждалого поранення в нижній частині живота в ділянці поверхневого пахвинного кільця. Який нерв може бути пошкоджений?
A - Клубово-підчеревний
B - Бічний шкірний нерв стегна
C - Статевостегновий
D - Затульний
E - Стегновий
6. У хворого поранення в ділянці присередньої поверхні стегна. Який нерв може постраждати?
A - Клубово-підчеревний
B - Клубово-пахвинний
C - Статевостегновий
D - Затульний
E - Бічний шкірний нерв стегна
7. Порушення тактильної та температурної чутливості в ділянці нижніх двох третин передньозовнішньої поверхні стегна пояснюється ураженням:
A - Статевостегнового нерва
B - Стегнового нерва
C - Клубово-пахвинного нерва
D - Бічного шкірного нерва стегна
E - Затульного нерва
8. Внаслідок травми грудної клітки пошкоджені нерви, що проходять у міжребрових проміжках між внутрішнім та найглибшим міжребровими м'язами. Які нерви пошкоджені?
A - Підреброві
B - Бічні шкірні
C - Передні шкірні
D - Міжреброво-плечові
E - Міжреброві

12. ВЕГЕТАТИВНА НЕРВОВА СИСТЕМА

A		5	
1		6	
1a		7	
2		8	
2a		9	
2b		10	
3		11	
3a		12	
B		13	
4		14	
		15	
		16	

I	Будова вегетативної рефлексорної дуги
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

II	Вегетативні сплетення черевної порожнини та таза
1	
2	
3	
4	
5	

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Внаслідок злиття нижнього шийного та верхнього грудного вузлів симпатичного стовбура в 75% випадків утворюється вузол. Який саме?
А - Війковий
В - Крилопіднебінний
С - Зірчастий
D - Непарний
Е - Серцевий
2. Внаслідок злиття корінців V - IX грудних вузлів симпатичного стовбура утворюється нерв, що входить до складу черевного сплетення. Який нерв утворюється?
А - Великий нутрощевий нерв
В - Малий нутрощевий нерв
С - Верхній шийний серцевий нерв
D - Нижній шийний серцевий нерв
Е - Діафрагмовий нерв
3. Під час операції, хірург оперує в ділянці черевного стовбура. Про наявність якого сплетення слід пам'ятати лікарю?
А - Черевного (сонячного)
В - Підчеревного
С - Верхнього брижового
D - Нижнього брижового
Е - Міжбрижового
4. До центрального відділу парасимпатичної нервової системи (черепна частина) належать парасимпатичні ядра наступних черепних нервів:
А - III, VII, IX, X
В - III, IV, VI, VII
С - VII, VIII, IX, X
D - V, VI, VII, VIII
Е - IV, V, VI, VII
5. До центрального відділу симпатичної нервової системи належать проміжний стовп та бічна проміжна речовина, які розміщені між передніми і задніми рогами сірої речовини спинного мозку. У яких сегментах?
А - Th₁-Th₁₂
В - L₁-L₅
С - C₁-C₈
D - S₁-S₅
Е - C₈-L₂
6. Внаслідок спинно-мозкової травми в ділянці Th10-Th11 у хворого виникла гостра ниркова недостатність. Який нерв пошкоджений?
А - Великий нутрощевий нерв
В - Малий нутрощевий нерв
С - Блукаючий нерв
D - Діафрагмовий нерв
Е - Нирковий нерв
7. У хворого після перенесення черепно-мозкової травми спостерігається порушення перистальтики кишечника. Це обумовлено ураженням:
А - Блукаючого нерва
В - Діафрагмового нерва
С - Дванадцятипалого нерва
D - Порожньокишкового нерва
Е - Клубового нерва
8. Джерелом парасимпатичної іннервації органів тазу буде:
А - Крижове сплетення
В - Поперекове сплетення
С - Черевне (сонячне) сплетення
D - Брижове сплетення
Е - Тазові нутрощеві нерви

ЗМІСТ

1. Загальні поняття про будову нервової системи	4
2. Анатомія спинного мозку.....	6
3. Анатомія стовбура головного мозку.....	8
4. Проміжний мозок.....	12
5. Кінцевий мозок.....	14
6. Базальні ядра. Внутрішня капсула. Нюховий мозок.....	17
7. Оболони головного мозку.....	19
8. Кровообіг та венозний відтік від головного мозку.....	22
9. Органи чуття	24
10. Черепні нерви.....	29
11. Периферійна нервова система.....	36
12. Вегетативна нервова система.....	41

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анатомія людини : підручник. У 3 томах / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін та ін. Вид. 6-те, доопрац. Вінниця : Нова книга, 2019. 1200 с. : іл.
2. Черкасов В. Г., Кравчук С. Ю. Анатомія людини : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. Вінниця : Нова книга, 2023. 640 с.
3. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські та англійські еквіваленти) : навчальний посібник / О. І. Ковальчук. Київ : Книга-плюс, 2023. 128 с.
4. Гістологія. Цитологія. Ембріологія : підручник / за ред.: О. Л. Луцика, Ю. Б. Чайковського. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 592 с.
5. Anatomia omului / Catereniuk Ilia, Bendelic Anastasia, Zorina Zinovia, Babuci Angela ; Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie «Nicolae Testemitanu», Catedra de anatomie si anatomie clinica. - Ed. 2-a, rev. si compl. - Chisinau : [S. n.], 2025 (Tipografia Nr. 1). - 531 p.

Ілюстрації використано з таких джерел:

6. Sobotta. Атлас анатомії людини. У 2-х томах / Переробка та редакція українського видання: В. Г. Черкасов ; пер. О. І. Ковальчука. Київ : Український медичний вісник, 2009.
7. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / пер. з англ. А. А. Цегельський. Всеукраїнське спеціалізоване видання «Медицина», 2024. 719 с.
8. Фредерік Мартіні. Анатомічний атлас людини / пер. з 8-го англ. вид. ; наук. ред. пер. В. Г. Черкасов. Київ, 2018. 128 с.

Навчальне видання

**АПШЕЛЬХАНС Олена Леонідівна,
АНТОНОВА Наталя Анатоліївна,
МАТЮШЕНКО Пилип Миколайович та ін.**

ЗОШИТ САМОПІДГОТОВКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ АНАТОМІЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»

за спеціальністю «Практична психологія»

За загальною редакцією завідувача кафедри анатомії людини,

Заслуженого працівника освіти України, д-ра мед. наук, професора О. Л. Аппельханс

Технічний редактор: П. М. Матюшенко

Комп'ютерний дизайн та верстка Н. А. Антонова

Підписано до друку 30.06.2026. Формат 60x84/8.

Ум.-друк. арк. 15,81. Тираж 300. Зам. 2292.

Видано і надруковано Одеським національним медичним університетом.

65082 Одеса, Валіховський пров., 2.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 668 від 13.11.2001.